

ЗАКОН ЗА ХРАНИТЕ

Глава първа ОБЩИ ПОЛОЖЕНИЯ

Раздел I ПРЕДМЕТ И ЦЕЛ НА ЗАКОНА

Чл. 1. (1) Този закон урежда:

1. изискванията към безопасността на храните;
2. изискванията при производство, преработка и дистрибуция на храни;
3. изискванията към опаковането, етикетирането, представянето и рекламата на храните;
4. правата и задълженията на бизнес операторите, които произвеждат, преработват или дистрибутират храни;
5. изискванията при производство и пускане на пазара на материали и предмети, предназначени за контакт с храни;
6. правата и задълженията на бизнес операторите, които пускат на пазара материали и предмети за контакт с храни;
7. условията и реда за извършване на хранително банкиране и безвъзмездно предоставяне на храни;
8. изискванията при продажба на храни от разстояние;
9. правомощия и задължения на органите за официален контрол при производството, преработката и дистрибуцията на храни;
10. координацията на държавната политика в сектор храни, за гарантиране на устойчивото му развитие;
11. функции и правомощия на професионалните организации на производители, преработватели и дистрибутори на храни;
12. функциите на Националния съвет по храните;
13. изискванията за работа на помирителната комисия към министъра на земеделието, храните и горите.

(2) Разпоредбите на закона не се прилагат за:

1. първично производство на храни за лична консумация в домакинството;
2. приготвяне и съхраняване в домашни условия на храни, предназначени за лична консумация в домакинството;
3. реда за производство, получаване, преработка, етикетиране и търговия с храни по чл. 1 от Закона за виното и спиртните напитки.

Чл. 2. Законът има за цел:

1. да гарантира висока степен на защита на здравето и интересите на потребителите по отношение на храните;
2. да осигури прилагането на правото на Европейския съюз и националните мерки в областта на храните

Чл. 3. Държавната политика в областта на безопасността на храните се провежда от министъра на земеделието, храните и горите, министъра на здравеопазването и министъра на икономиката, съгласно правомощията им и в съответствие със Закона за управление на хранителната верига.

Раздел II

ОБЩИ ИЗИСКВАНИЯ КЪМ ХРАНИТЕ

Чл. 4 Храната трябва да е годна за консумация от хора по отношение на нейните физични, химични и микробиологични качества и състав, както и да не представлява опасност за човешкото здраве.

Чл. 5. Специфични изисквания към групи храни и конкретни храни се определят с наредби на Министерския съвет.

Чл. 6. Национални мерки, съгласно изискванията на чл. 1, параграф 2, буква „в“ и чл. 13, параграф 4 от Регламент (ЕО) № 852/2004 на Европейския парламент и на Съвета от 29 април 2004 година относно хигиената на храните (ОВ L 139, 30 април 2004) , наричан по-нататък "Регламент (ЕО) № 852/2004", се определят с наредби на министъра на земеделието, храните и горите и министъра на здравеопазването.

Чл. 7. Национални мерки, съгласно изискванията на чл. 1, параграф 3, букви „в“, „г“ и „д“ и чл. 10, параграф 4 от Регламент (ЕО) № 853/2004 на Европейския парламент и на Съвета от 29 април 2004 година относно определяне на специфични хигиенни правила за храните от животински произход (ОВ L 139, 30 април 2004 г.), наричан по-нататък „Регламент (ЕО) № 853/2004“, се определят с наредби на министъра на земеделието, храните и горите.

Чл. 8. (1) Браншовите организации на производители, преработватели и дистрибутори на храни разработват по подотрасли браншови стандарти и ръководства за добри производствени, търговски и хигиенни практики за храните и за въвеждане, прилагане и поддържане на постоянни процедури, основаващи се на принципите на системата за анализ на опасностите и критични контролни точки (НАССР) при производството, преработката и дистрибуцията на храни.

(2) Браншовите стандарти и ръководства по ал. 1 се утвърждават от Националния съвет по храните.

Раздел III

ИЗИСКВАНИЯ КЪМ БИЗНЕС ОПЕРАТОРИТЕ

Чл. 9. Бизнес операторите са длъжни да:

1. уведомяват компетентните органи по чл. 23 за местата и извършваните дейности под техен контрол.

2. предприемат необходимите мерки за осигуряване спазването на изискванията на този закон относно храните, помещенията за храни, местата за първично производство на храни и условията за съхранение, транспорт и боравене с храни.

3. разполагат с информация относно храните, животните и материалите, използвани при производството и реализацията на храните под техен контрол.

Чл. 10. Бизнес операторите извършващи първично производство трябва да:

1. разполагат с достатъчна и точна информация относно храните и процесите;

2. познават здравните рискове свързани с безопасността на храните и процесите;

3. съхраняват на място документацията относно прилаганият от тях самоконтрол.

Чл. 11. (1) Бизнес операторите с изключение на тези по чл.10 изготвят в писмен вид постоянни процедури (план) за самоконтрол, основаващи се на принципите на системата за анализ на опасностите и критични контролни точки (НАССР) при производството, преработката и дистрибуцията на храни и да ги изпълняват, както и да съхраняват документацията за прилагането им.

(2) Бизнес операторите изготвят план за взимане и анализ на проби, както и информация за лабораториите, в които се анализират пробите за самоконтрол, който е неразделна част от плана по ал. 1.

(3) Бизнес операторите актуализират плановете по ал. 1 и 2 своевременно.

Чл. 12. Бизнес операторите уведомяват незабавно компетентните органи за всяка значима за здравето опасност открита в рамките на извършвания самоконтрол или станала им известна по някакъв друг начин, както и за предприетите коригиращи мерки.

Чл. 13. Бизнес операторите незабавно уведомяват компетентните органи при получаване на информация за възникнал взрив от хранително заболяване причинен от произведена или разпространена от бизнес оператор храна, или при съмнение, че

произведената или разпространена от тях храна може да причини хранително заболяване.

Чл. 14. Бизнес операторите са длъжни да предоставят достъп до всички сгради, помещения и инсталации или други съоръжения, както и да предоставят всички необходими документи и архив за да се гарантира, че компетентния орган получава актуална информация във връзка с провеждането на официалния котрол.

Чл.15. Бизнес операторите изграждат, реконструират и въвеждат в експлоатация обектите за производство, преработка и дистрибуция на храни по реда на чл. 34 и 35 от Закона за управление на хранителната верига.

Чл. 16. (1) Всяко лице, заето в производство, преработка или дистрибуция на храни, подлежи на предварителни и периодични медицински прегледи по установения за това ред.

(2) Във всеки обект за производство на храни трябва да работи поне едно лице, назначено по трудов договор, което притежава:

1. висше или средно специално образование в областта на хранителната промишленост или

2. документ за професионална квалификация по различните специалности от хранително – вкусовата промишленост по Закона за професионалното образование и обучение или

3. висше образование по медицина или фармация за обектите, в които се произвеждат хранителни добавки или храни със специално предназначение.

(3) Не се изисква назначаване на лице по ал. 2, ако бизнес операторът отговаря на това условие.

Раздел IV

ОПАКОВАНЕ, ЕТИКЕТИРАНЕ И РЕКЛАМА НА ХРАНИТЕ

Чл. 17. (1) За опаковането на храни и за контакт с храни се използват само материали и предмети, включително активни и интелигентни материали и предмети, които отговарят на изискванията на Регламент (ЕО) № 1935/2004 на Европейския парламент и на Съвета от 27 октомври 2004 година относно материалите и предметите, предназначени за контакт с храни, и за отмяна на Директиви 80/590/ЕИО и 89/109/ЕИО (ОВ L 338, 13 ноември 2004 г.) наричан по-нататък „Регламент (ЕО) № 1935/2004“, на този закон и подзаконовите актове по прилагането му.

(2) Материалите и предметите, предназначени за контакт с храни, се придружават от декларация за съответствие с нормативните изисквания.

Чл. 18. (1) Министърът на здравеопазването и министърът на околната среда и водите, съгласувано с министъра на земеделието, храните и горите, определят с наредби:

1. специфичните изисквания към материалите и предметите, различни от пластмаси, предназначени за контакт с храни;

2. списък на веществата, които могат да бъдат използвани в материали и предмети за контакт с храни, различни от тези, обхванати с Регламент (ЕС) № 10/2011 на Комисията от 14 януари 2011 г. относно материалите и предметите от пластмаси, предназначени за контакт с храни (ОВ L 12, 15 януари 2011 г.), наричан по-нататък „Регламент (ЕО) № 10/2011“, критериите за тяхната чистота и специфичните условия за използването на веществата или материалите и предметите, в които те се използват;

3. списъци на веществата, които могат да бъдат използвани в активни или интелигентни материали и предмети за контакт с храни, на активните или интелигентните материали и предмети и при необходимост - специфичните условия за използване на тези вещества или материалите и предметите, в които са вложени;

4. допустимите граници на специфична и обща миграция на съставки от материалите и предметите във или върху храните, с които те влизат в контакт различни от тези, обхванати с Регламент (ЕС) № 10/2011;

5. основните правила за осигуряване на съответствието, за извършване на контрол на материалите и предметите, влизащи в контакт с храни, и на веществата, вложени в тях, както и правилата, свързани с вземането на проби и методите за анализ, различни от тези, обхванати с Регламент (ЕС) № 10/2011;

6. изискванията за етикетиране на материали и предмети за контакт с храни, различни от тези, обхванати с Регламент (ЕС) № 1935/2004 и Регламент (ЕО) № 450/2009 на Комисията от 29 май 2009 година относно активните и интелигентните материали и предмети, предназначени за контакт с храни (ОВ L 135, 30 май 2009г.).

(2) В случаите, когато за група материали и предмети, предназначени за контакт с храни има приети специфични мерки по смисъла на чл. 5, пар. 1, букви „а“ и „б“ от Регламент (ЕС) № 1935/2004, включването на нови вещества в списъците на разрешените за използване вещества при производството на материали и предмети, предназначени за контакт с храни, се извършва по реда на чл. 9-12 от регламента.

(3) Използването на процес за производство на материали и предмети, предназначени за контакт с храни от рециклирана пластмаса, се извършва след издаване на разрешение по реда на чл. 5-8 от Регламент (ЕО) № 282/2008 на Комисията от 27 март 2008 година относно материали и предмети от рециклирана пластмаса, предназначени за контакт с храни, и за изменение на Регламент (ЕО) № 2023/2006 (ОВ L 086, 28 март 2008 г.), наричан по-нататък „Регламент (ЕО) № 282/2008“.

(4) Компетентният български орган за целите на чл. 9 и 12 от Регламент (ЕС) № 1935/2004 и чл. 5 и 8 от Регламент (ЕО) № 282/2008, е министърът на здравеопазването.

(5) Министерството на здравеопазването уведомява писмено Министерството на земеделието, храните и горите за подадени заявления от бизнес оператори по чл. 9 и 12 от Регламент (ЕС) № 1935/2004 и чл. 5 и 8 от Регламент (ЕО) № 282/2008.

Чл. 19. (1) Бизнес оператор, който произвежда, преработва или дистрибутира храни, е длъжен да предлага на крайните потребители храни, етикетиращи в съответствие с изискванията на Регламент (ЕС) № 1169/2011 на Европейския парламент и на Съвета от 25 октомври 2011 година за предоставянето на информация за храните на потребителите, за изменение на регламенти (ЕО) № 1924/2006 и (ЕО) № 1925/2006 на Европейския парламент и на Съвета и за отмяна на Директива 87/250/ЕИО на Комисията, Директива 90/496/ЕИО на Съвета, Директива 1999/10/ЕО на Комисията, Директива 2000/13/ЕО на Европейския парламент и на Съвета, директиви 2002/67/ЕО и 2008/5/ЕО на Комисията и на Регламент (ЕО) № 608/2004 на Комисията (ОВ, L 304 от 22 ноември 2011 г.), наричан по-нататък „Регламент (ЕС) № 1169/2011“, този закон и подзаконовите актове по прилагането му.

(2) В съответствие с чл. 15, параграф 1 и 2 от Регламент (ЕС) № 1169/2011 информацията за храните, предлагани на територията на Република България, включително и тази на етикета, се представя на български език. Допълнителна информация може да се предоставя и на други езици.

(3) Не се разрешава допълнително облепване на етикетиран продукт по начин или с информация различна от първоначалното етикетиране или който прикрива каквато и да е част от задължителната информация на първоначалното етикетиране.

(4) Изключения на изискванията по ал. 3 се допускат за храните, които подлежат на предварително уведомяване преди пускане на пазара пред компетентния орган по смисъла на чл. 76, ал.1 и чл.79, ал.1.

(5) При предлагане на охладено предварително неопаковано месо в обекти за търговия на дребно, то се поставя на обособени за целта места, със задължително предоставяне на следната допълнителна писмена информация:

1. вид на месото с изрично посочване на понятието „охладено“;
2. дата на месодобив и срок на годност.

(6) Министерският съвет определя с наредба изискванията за предоставянето на информация за храните на потребителите.

Чл. 20. (1) Компетентният орган за целите на чл. 15 от Регламент (ЕО) № 1924/2006 на Европейския парламент и на Съвета от 20 декември 2006 година относно хранителни и здравни претенции за храните (ОВ, L 404 от 30 декември 2006

г.), наричан по-нататък „Регламент (ЕО) № 1924/2006“ е министърът на здравеопазването.

(2) Компетентният орган за целите на чл. 8, параграф 2 от Регламент (ЕО) № 1925/2006 на Европейския парламент и на Съвета от 20 декември 2006 година относно влагането на витамини, минерали и някои други вещества в храните (ОВ, L 404 от 30 декември 2006 г.), наричан по-нататък „Регламент (ЕО) № 1925/2006“ и Регламент за изпълнение (ЕС) № 307/2012 на Комисията от 11 април 2012 година за установяване на правила за прилагане на член 8 от Регламент (ЕО) № 1925/2006 на Европейския парламент и на Съвета относно влагането на витамини, минерали и някои други вещества в храните (ОВ, L 102 от 12 април 2012 г.), е министърът на здравеопазването.

Чл. 21. (1) Генерични обозначения на храни, които биха могли да внушават ефект върху здравето на човека, се използват съгласно Регламент (ЕС) № 907/2013 на Комисията от 20 септември 2013 година за определяне на правила относно заявленията във връзка с използването на генерични обозначения (наименования) (ОВ, L 251 от 21 септември 2013 г.), наричан по-нататък „Регламент (ЕС) № 907/2013“.

(2) Компетентният орган за целите на Регламент (ЕС) № 907/2013 е Министерството на здравеопазването.

Чл. 22. Забранява се рекламирането на генетично модифицирани храни чрез реклами или други форми на търговски съобщения, в които като изпълнители участват деца или които представят деца, употребяващи тези храни или са предназначени за детска аудитория.

Глава втора

ИЗИСКВАНИЯ ПРИ ПРОИЗВОДСТВО, ПРЕРАБОТКА И ДИСТРИБУЦИЯ НА ХРАНИ

Раздел I

РЕГИСТРАЦИЯ И ОДОБРЕНИЕ НА ОБЕКТИ ЗА ПРОИЗВОДСТВО, ПРЕРАБОТКА И ДИСТРИБУЦИЯ НА ХРАНИ

Чл. 23. Производство, преработка или дистрибуция на храни се извършва след регистрация или одобрение по реда на закона.

Чл. 24. (1) Компетентни органи за регистрация са:

1. директорите на областните дирекции по безопасност на храните по местонахождение на обекта - за производство, преработка и дистрибуция на храни;

2. директорите на регионалните здравни инспекции по местонахождение на обекта - за производство на бутилирани натурални минерални, изворни и трапезни води.

(2) Компетентни органи за одобрение са директорите на областните дирекции по безопасност на храните по местонахождение на обекта.

Чл. 25. Ръководителите на специализирани ведомствени структури към Министерството на вътрешните работи, Министерството на отбраната и Министерството на правосъдието извършват одобрение или регистрация на обектите за производство, преработка и дистрибуция на храни в подведомствените им обекти със специален пропускателен режим.

Чл. 26. (1) За регистрация на обект за производство, преработка и дистрибуция на храни в обхвата на Регламент (ЕО) № 852/2004, бизнес операторите подават до директора на областната дирекция по безопасност на храните, съответно регионалната здравна инспекция по местонахождение на обекта:

1. заявление по образец;

2. копие от разрешение за ползване по Закона за устройство на територията (ЗУТ) - за обекти, които представляват строежи от I, II и III категория или удостоверение за въвеждане в експлоатация по ЗУТ – за обекти, които представляват строежи от IV и V категория или разрешение за поставяне или разрешение за строеж, издадено по реда и условията, определени от органите на местното самоуправление – за временни преместваеми или открити обекти;

3. документ за платена такса.

(2) Заявлението по ал. 1 съдържа най-малко следната информация:

1. име и адрес, съответно наименование, седалище и адрес на управление и код по БУЛСТАТ/ЕИК за лицата, регистрирани в Република България, а за лицата, регистрирани в друга държава членка на Европейския съюз, или страна по Споразумението за Европейското икономическо пространство - документ за еквивалентна регистрация, съгласно законодателството на държавата;

2. вид и адрес на обекта;

3. видовете дейности, извършвани в обекта и свързаните с тях дейности, когато е приложимо;

4. списък на групите храни, които ще се произвеждат, преработват или дистрибутират в обекта, включително подгрупите храни;

5. брой и адреси на извършване на дейност от подвижни, временни, преместваеми или открити обекти, автомати, използвани за целите на приготвяне, търговия или транспортиране на храни, когато е приложимо;

6. информация за вида водоснабдяване в обекта и за начина на отвеждане на отпадните води;

7. описание на начина на търговия от разстояние и на средствата за комуникация, които ще се използват, съдържащо информацията по чл. 64, ал. 2, когато е приложимо;

8. данни за производствения капацитет – за обекти за производство и преработка на храни или данни за складов капацитет – за обекти за търговия;

9. брой, вид и регистрационен номер на превозните средства, собствени или наети, които ще се използват за транспортиране на храни;

10. дата на започване на дейността, която не може да бъде по-рано от 14 дни от подаване на заявлението;

11. деклариране на влагане или невлагане на съставки и добавки, както и компоненти на дадена съставка, и вещества, които присъстват в крайния продукт, макар и в променена форма, произведени от генетично модифицирани организми (ГМО), при производство на храни в обекта; не се изисква за търговците, включително заведенията за обществено хранене;

12. деклариране дали бизнес операторът ще предлага продукти от биологично производство, като ползва дерогация по смисъла на чл. 28, параграф 2 от Регламент (ЕО) № 834/2007 на Съвета от 28 юни 2007 година относно биологичното производство и етикетването на биологични продукти и за отмяна на Регламент (ЕО) № 2092/91 (ОВ, L 189 от 20 юли 2007 г.).

13. деклариране, че са изпълнени изискванията на Регламент (ЕО) № 852/2004;

14. деклариране, че следните документи са на разположение на компетентния орган за проверка в обекта по регистрация:

а) копие от заповед за регистрация на превозното средство, използвано за транспорт на храни по чл. 50, когато е приложимо;

б) разработен проект на система за управление на безопасността на храните съизмерима с вида и размера на производство, която включва добри практики за производство, преработка или търговия с храни или процедура, основана на принципите на системата HACCP, съгласно чл. 5 на Регламент (ЕО) № 852/2004, включително технологична документация или национални, утвърдени или браншови стандарти за групите храни, които ще се произвеждат в обекта. За бизнес оператори, извършващи само транспортна дейност или дистрибуция на храни от наети складови площи и за търговия на храни от разстояние, се изисква само план за осигуряване на проследимост.

(3) Информацията по ал. 2, т. 12 не се изисква за производителите, преработвателите и заведенията за обществено хранене.

(4) Бизнес оператор, извършващ само транспорт на храни, прилага към заявлението документи по ал. 1, т. 1 и 3, ал. 2, т. 1, 4, 9, 10, 13 и 14 и копие от регистрационен талон на превозното средство или документ, удостоверяващ право на ползване.

(5) Бизнес оператор, извършващ само дистрибуция на храни от наети складови площи в обекти, вече регистрирани или одобрени по реда на този закон, прилага към заявлението документи по ал. 1, т. 1 и 3 и ал. 2, т. 1, 4, 9 и 14, буква "б", ветеринарен одобрителен номер на обекта и копие от договор за наем.

(6) Заявлението по ал. 1 се проверява и при установяване на нередовности в срок до 5 работни дни компетентният орган за регистрация уведомява писмено заявителя и определя срок за отстраняването им, който не може да бъде по-кратък от 10 работни дни и по време на който срокът по ал. 2, т. 10 спира да тече, но за не повече от 6 месеца.

(7) В срок до 5 работни дни от подаване на заявлението, отстраняване на нередовностите или от изтичане на срока за отстраняването им, компетентният орган за регистрация:

1. издава заповед за пълен или частичен отказ за регистрация при неотстраняване на нередовностите в срока по ал. 6 или

2. вписва обекта в регистъра по чл. 28 за заявените дейности за производство, преработка или дистрибуция с храни. Действието на регистрацията е безсрочно.

(8) Заповедта по ал. 7, т. 1 се съобщава и може да се обжалва по реда на Административнопроцесуалния кодекс.

(9) В 30-дневен срок от вписването по ал. 7, т. 2 за обектите за производство и преработка на храни и 60-дневен срок за обектите за дистрибуция на храни, комисия, определена от компетентния орган за регистрация, извършва проверка на място за съответствие на обекта с нормативните изисквания.

(10) Разпоредбата на ал. 9 не се прилага за бизнес оператори, извършващи само дистрибуция на храни от наети складови площи в регистрирани обекти или транспортна дейност.

(11) При констатиране на несъответствие с нормативните изисквания по време на проверката, в зависимост от тежестта на нарушенията се издава:

1. предписание и се определя срок за привеждане в съответствие, който не може да бъде по-кратък от 10 работни дни и по-дълъг от 3 месеца, считано от датата на връчване на предписанието или

2. заповед за спиране дейността на обекта, в случай на възникнала непосредствена и голяма опасност за здравето на потребителите.

(12) В срок до 3 работни дни от извършване на проверката по ал. 9, съответно извършване на проверка за изпълнение на предписанията по ал. 11, комисията представя на компетентния орган за регистрация констативен протокол за степента на съответствие на обекта с нормативните изисквания, съдържащ становище за:

1. възстановяване на дейността на обекта или

2. заличаване на регистрацията на обекта.

(13) Компетентният орган за регистрация издава заповед за възстановяване на дейността или заличаване на регистрацията на обекта. Заповедта се съобщава и може да се обжалва по реда на Административнопроцесуалния кодекс.

(14) В срок до 3 работни дни от настъпване на промяна във вписани обстоятелства по чл. 28, ал. 1, т. 1, 4, 5 и 6, бизнес операторът уведомява писмено компетентния орган за регистрация и прилага документи, удостоверяващи промяната.

(15) В 7-дневен срок от уведомяването по ал. 14, както и при промяна в името или наименованието на вписан бизнес оператор, компетентният орган за регистрация вписва промяната в регистъра.

(16) В случаите на промяна на адреса на обекта, вида и обхвата на дейността, както и при смяна на бизнес оператора с прекъсване на дейността в обекта, се извършва нова регистрация.

(17) В случаите на смяна на бизнес оператора без прекъсване и промяна в дейността на обекта, декларирана и от праводателя и от правоприемника, се извършва промяна на вписаните обстоятелства по реда на ал. 14 и 15.

Чл. 27. (1) Компетентният орган издава заповед за заличаване на регистрацията при:

1. промяна на дейността на обекта в дейност извън обхвата на закона;
2. груби или системни нарушения на закона;
3. системно възпрепятстване на дейността на контролните органи;
4. неизпълнение на принудителна административна мярка по чл. 32, ал. 1, т. 3 и 4 от Закона за управление на хранителната верига;
5. спиране на дейността на обекта за повече от 1 месец, считано от деня на констатиране;
6. писмено искане на бизнес оператора;
7. заличаване на бизнес оператора от Търговския регистър;
8. в случаите на чл. 29, ал. 3.

(2) Заповедта по ал. 1 се съобщава и може да се обжалва по реда на Административнопроцесуалния кодекс. Обжалването на заповедта, издадена на основание ал. 1, т. 1 - 4 не спира изпълнението.

Чл. 28. (1) Областните дирекции по безопасност на храните и регионалните здравни инспекции водят регистри на обектите и бизнес операторите, в които се вписват:

1. име или наименование, код по БУЛСТАТ/ЕИК и адрес на бизнес оператора по чл. 26, ал. 1, 4 и 5;
2. вид и адрес на обекта;
3. вид на дейността на обекта или на бизнес оператора по чл. 26, ал. 4 и 5;

4. групи храни, които се произвеждат, преработват или дистрибутират, включително подгрупите храни;

5. информацията по чл. 26, ал. 2, т. 5, 10, 12 и 13;

6. вид и данни на средствата за търговия от разстояние;

7. регистрационен номер на обекта;

8. дата на започване на дейността;

9. дата, срок и основание за временно спиране на дейността;

10. забележки.

(2) Българската агенция по безопасност на храните поддържа на интернет страницата си публичен национален регистър на бизнес операторите и обектите по чл. 26, ал. 1, 2, 4 и 5, който съдържа данните от регистрите на областните дирекции по безопасност на храните.

(3) Министерството на здравеопазването поддържа на интернет страницата си публичен национален регистър на бизнес операторите и обектите за производство на бутилирани натурални минерални, изворни и трапезни води, който съдържа данните от регистрите на регионалните здравни инспекции.

Чл. 29. (1) В 7-дневен срок от спиране на дейността на регистриран по чл. 26 обект, бизнес операторът подава уведомление до компетентния орган за регистрация, като посочва периода на спиране. При промяна на периода на спиране на дейността се подава ново уведомление. Уведомление за възобновяване на дейността се подава в деня на настъпване на събитието.

(2) Промените се вписват в съответния регистър в срок до 3 работни дни от заявяването им.

(3) Ако бизнес оператор не е възобновил дейността на обект в посочения в уведомлението период, компетентният орган издава заповед за заличаване на регистрацията на обекта.

(4) Заповедта по ал. 3 се съобщава и може да се обжалва по реда на Административнопроцесуалния кодекс. Обжалването не спира изпълнението.

Чл. 30. (1) Аптеки и дрогерии, извършващи търговия на дребно с хранителни добавки, диетични храни за специални медицински цели, храни за кърмачета и преходни храни, подлежат на контрол по реда закона.

(2) Изпълнителната агенция по лекарствата, съответно регионалните здравни инспекции уведомяват ежемесечно до 10-то число областната дирекция по безопасност на храните по местонахождение на съответната аптека и дрогерия за регистрираните през предходния месец аптеки и дрогерии, в които се извършва търговия на дребно с хранителни добавки, диетични храни за специални медицински цели, храни за кърмачета и преходни храни.

(3) Аптеките и дрогериите по ал.1 се вписват служебно в регистрите по чл. 28, ал. 1.

Чл. 31. (1) За одобрение на обектите за производство, преработка и дистрибуция на храни, в обхвата на Регламент (ЕО) № 853/2004, бизнес операторите подават до компетентния орган за одобрение по местонахождение на обекта:

1. заявление по образец;

2. копие от разрешение за ползване по ЗУТ - за обекти, които представляват строежи от I, II и III категория или удостоверение за експлоатация по ЗУТ – за обекти, които представляват строежи от IV и V категория;

3. документите по чл. 55, ал. 1, в случаите на чл. 50;

4. документ за платена такса.

(2) Заявлението по ал. 1 съдържа най-малко следната информация:

1. име и адрес, съответно наименование, седалище и адрес на управление и код по БУЛСТАТ/ЕИК за лицата, регистрирани в Република България, а за лицата, регистрирани в друга държава - членка на Европейския съюз, или страна по Споразумението за Европейското икономическо пространство - документ за еквивалентна регистрация, съгласно законодателството на държавата;

2. вид и адрес на обекта;

3. видовете дейности, извършвани в обекта и свързаните с тях дейности, когато е приложимо;

4. списък на групите храни, които ще се произвеждат, преработват или търгуват в обекта, включително подгрупите храни;

5. информация за вида водоснабдяване в обекта и за начина на отвеждане на отпадните води;

6. данни за производствения капацитет – за обекти за производство и преработка на храни.

7. описание на начина на търговия от разстояние и на средствата за комуникация, които ще се използват, съдържащо информацията по чл. 64, ал. 2, когато е приложимо;

8. брой, вид и регистрационни номера на превозните средства, собствени или наети, които ще се използват за транспортиране на храни;

9. деклариране на влагането или невлагането на съставки и добавки, както и компоненти на дадена съставка и вещества, които присъстват в крайния продукт, макар и в променена форма, произведени от ГМО, при производство на храни в обекта. Декларация не се изисква за търговците и заведенията за обществено хранене;

10. деклариране, че са изпълнени изискванията по чл. 9, 11 и 14;

11. деклариране, че следните документи са на разположение на компетентния орган за проверка в обекта по ал. 1:

а) копие от заповед за регистрация на превозното средство, използвано за транспорт на храни, съгласно чл. 50, когато е приложимо;

б) разработен проект на система за управление на безопасността на храните съизмерима с вида и размера на производство, която включва добри практики за производство, преработка или търговия с храни или процедури, основани на принципите на HACCP, съгласно чл. 5 на Регламент (ЕО) № 852/2004, включително технологична документация или национални, утвърдени или браншови стандарти за групите храни, които ще се произвеждат в обекта.

(3) Документите по ал. 1 се проверяват и в случай на нередовности в 7-дневен срок писмено се уведомява заявителя и се определя срок за отстраняването им, който не може да бъде по-кратък от 10 работни дни и по-дълъг от 6 месеца.

(4) При неотстраняване на нередовностите в срока по ал. 3, компетентният орган издава заповед за отказ за одобрение. Заповедта се съобщава и може да се обжалва по реда на Административнопроцесуалния кодекс.

(5) В 30-дневен срок от подаване на заявлението или от отстраняване на нередовностите компетентният орган за одобрение определя комисия, която извършва проверка на място за съответствие на обекта с изискванията на Регламент (ЕО) № 852/2004 и Регламент (ЕО) № 853/2004.

(6) При констатиране на несъответствие, комисията по ал. 5 издава предписание и определя подходящ срок за привеждане на обекта в съответствие, който не може да бъде по-кратък от 10 работни дни.

(7) В срок до 3 работни дни от извършване на проверката или след привеждане на обекта в съответствие с предписанието по ал. 6, комисията представя на компетентния орган за одобрение констативен протокол, съдържащ становище за:

1. пълно одобрение или
2. условно одобрение, когато обектът отговаря само на изискванията за инфраструктура и оборудване или
3. отказ за одобрение.

(8) В 5-дневен срок от представянето на констативния протокол по ал. 7 компетентният орган за одобрение:

1. вписва обекта в регистъра по чл. 33, ал. 1 и издава удостоверение за пълно одобрение или
2. вписва обекта в регистъра по чл. 33, ал. 1 и издава удостоверение за условно одобрение за срок от 3 месеца или
3. издава заповед за отказ за одобрение.

(9) Заповедта по ал. 8, т. 3 се съобщава и може да се обжалва по реда на Административнопроцесуалния кодекс.

(10) При привеждане на обекта в пълно съответствие с нормативните изисквания за съответната дейност, но не по-късно от 14 дни преди изтичането на

срока на удостоверението за условно одобрение, бизнес операторът писмено уведомява компетентния орган за одобрение за отстраняването на несъответствията.

(11) В 5-дневен срок от получаване на уведомлението по ал. 10 комисията по ал. 5 извършва проверка на обекта.

(12) В срок до 3 работни дни от извършване на проверката по ал. 11 комисията представя на компетентния орган за одобрение констативен протокол за степента на съответствие с нормативните изисквания, съдържащ становище за:

1. пълно одобрение или
2. удължаване срока на условното одобрение по ал. 8, т. 2 за не повече от три месеца или
3. отказ за удължаване на условното одобрение по ал. 8, т. 2.

(13) В 5-дневен срок от представянето на становището по ал. 12 директорът на областната дирекция по безопасност на храните издава:

1. удостоверение за удължаване на условното одобрение;
2. удостоверение за пълно одобрение;
3. заповед за отказ за одобрение.

(14) Заповедта по ал. 13, т. 3 се съобщава и може да се обжалва по реда на Административнопроцесуалния кодекс.

(15) В 10-дневен срок преди изтичането на срока на удостоверението по ал. 13, т. 1 комисията по ал. 5 извършва последваща проверка на обекта и представя на компетентния орган за одобрение констативен протокол със становище за:

1. одобрение или
2. отказ за одобрение.

(16) В 10-дневен срок от представяне на становището по ал. 15 компетентният орган за одобрение издава:

1. заповед за отказ за удължаване на условното одобрение или
2. удостоверение за одобрение.
3. действието на одобрението е безсрочно.

(17) Заповедта по ал. 16, т. 1 се съобщава и може да се обжалва по реда на Административнопроцесуалния кодекс.

(18) При промяна на вписани обстоятелства по чл. 33, ал. 1, т. 2, 5, 6 и 7 в деня на настъпване на промяната бизнес операторът уведомява писмено компетентния орган за одобрение и прилага документи, които я удостоверяват.

(19) В 7-дневен срок от уведомяването по ал. 18, компетентният орган за одобрение вписва промяната в регистъра и преиздава удостоверението за одобрение.

(20) При промяна на адреса на обекта, вида и обхвата на дейност, както и при смяна на бизнес оператора с прекъсване на дейността в обекта, се извършва ново одобрение по реда на ал. 1 - 17.

(21) При смяна на бизнес оператора без прекъсване и промяна в дейността на обекта, декларирана и от праводателя и от правоприемника, се извършва промяна на обстоятелства по реда на ал. 19.

Чл. 32. (1) Компетентният орган за одобрение издава заповед за заличаване на вписването и обезсилва удостоверението за одобрение при:

1. промяна на дейността на обект, в дейност извън обхвата на закона;
2. груби или системни нарушения на закона;
3. системно възпрепятстване на дейността на контролните органи;
4. неизпълнение на принудителна административна мярка по чл. 32, ал. 1, т. 3 и 4 от Закона за управление на хранителната верига;
5. спиране на дейността на обект за повече от 1 месец, считано от деня на констатирането;
6. писмено искане на бизнес оператор;
7. заличаване от Търговския регистър на бизнес оператор;
8. случаите на чл. 31, ал. 13, т. 3 и ал. 16, т. 1 и на чл. 34, ал. 3.

(2) Заповедта по ал. 1 се съобщава и може да се обжалва по реда на Административнопроцесуалния кодекс. Обжалването на заповедта, издадена на основание ал. 1, т. 1 - 4 не спира изпълнението.

Чл. 33. (1) Областните дирекции по безопасност на храните водят регистри на обектите по чл. 31, в които се вписват:

1. номер и дата на издаденото удостоверение за одобрение на обекта;
2. име или наименование, код по БУЛСТАТ/ЕИК и адрес на бизнес оператора по чл. 31, ал. 1;
3. вид и адрес на обекта;
4. вид на дейността на обекта;
5. групи храни, които се произвеждат, преработват или дистрибутират в обекта, включително подгрупите храни;
6. информацията по чл. 31, ал. 2, т. 9;
7. вид и данни на средствата за търговия от разстояние;
8. ветеринарен одобрителен номер на обекта;
9. дата, срок и основание за временно спиране на дейността;
10. забележки.

(2) Българската агенция по безопасност на храните поддържа на интернет страницата си публичен национален регистър на обектите по чл. 31, ал. 1, който съдържа данните от регистрите на областните дирекции по безопасност на храните.

Чл. 34. (1) В 7-дневен срок след спиране на дейността на одобрен обект по чл. 31, ал. 1, бизнес операторът подава уведомление до компетентния орган за

одобрение, като посочва периода на спиране. При промяна на периода се подава ново уведомление. Уведомление за възобновяване на дейността се подава в деня на настъпване на събитието.

(2) Промените се вписват в регистъра в срок до 3 работни дни от заявяването им.

(3) Когато бизнес операторът не е възобновил дейността на обекта в посочения в уведомлението период, компетентният орган за одобрение издава заповед за заличаване на вписването и обезсилва удостоверението за одобрение.

(4) Заповедта по ал. 3 се съобщава и може да се обжалва по реда на Административнопроцесуалния кодекс. Обжалването не спира изпълнението.

Чл. 35. (1) За регистрация на обектите за комбинирано производство на бутилирани натурални минерални, изворни или трапезни води и безалкохолни напитки бизнес операторите подават заявление и документи, съгласно чл. 26, ал. 1 и 2, до директора на областната дирекция по безопасност на храните по местонахождението на обекта.

(2) Областната дирекция по безопасност на храните предоставя на съответната регионална здравна инспекция копие от заявлението и придружаващите го документи не по-късно от 24 часа след получаването им.

(3) Заявлението по ал. 1 се проверява от компетентните органи и в случай на несъответствия с нормативните изисквания в 7-дневен срок заявителят се уведомява писмено и се определя срок за отстраняването им, който не може да бъде по-кратък от 10 работни дни.

(4) В 30-дневен срок от подаване на заявлението или от отстраняване на несъответствията по ал. 3 компетентните органи за регистрация по ал. 1 и 2 назначават съвместна комисия, която в срок до 5 работни дни извършва проверка на място. При констатиране на несъответствие с нормативните изисквания по време на проверката се издава предписание и се определя подходящ срок за привеждане в съответствие, който не може да бъде по-кратък от 10 работни дни и по-дълъг от 6 месеца.

(5) В срок до 3 работни дни от извършване на проверката или след привеждане на обекта в съответствие с предписанието по ал. 4 комисията представя на компетентния орган за регистрация по ал. 1 констативен протокол за степента на съответствие с нормативните изисквания, съдържащ становище с предложение за:

1. регистрация или
2. отказ за регистрация за част или целия заявен обхват на дейност.

(6) В 5-дневен срок от представянето на становището по ал. 5, компетентният орган за регистрация:

1. издава заповед за пълен или частичен отказ за регистрация или
2. вписва обекта в регистъра по чл. 28, ал. 1 за заявените дейности.

3. действието на регистрацията е безсрочно.

(7) Заповедта по ал. 6, т. 1 се съобщава и може да се обжалва по реда на Административнопроцесуалния кодекс. Обжалването не спира изпълнението.

(8) Директорът на областната дирекция по безопасност на храните, извършил регистрацията, уведомява в 3-дневен срок директора на регионалната здравна инспекция, който вписва служебно обекта в регистъра по чл. 28, ал. 1.

(9) В случаите на започване на производство на безалкохолни напитки в обект за производство на бутилирани натурални минерални, изворни или трапезни води, или обратното, или на промяна на групите храни, които ще се произвеждат, преработват или дистрибутират в обекта, както и при промяна в дейността на обекта, се извършва нова регистрация по реда на ал. 1 - 8.

(10) В срок до 3 работни дни от настъпване на промяна в обстоятелства, които подлежат на вписване по чл. 28, ал. 1, т. 1, 4, 5 и 6, бизнес операторът уведомява писмено компетентния орган за регистрация и прилага документи, удостоверяващи промяната.

(11) В 7-дневен срок от уведомяването по ал. 10 компетентният орган за регистрация вписва промяната в регистъра по чл. 28, ал. 1.

(12) При промяна на адреса на обекта, вида и обхвата на дейност и при смяна на бизнес оператора с прекъсване на дейността в обекта, се извършва нова регистрация по реда на чл. 26.

(13) В случаите на смяна на бизнес оператора без прекъсване и промяна в дейността на обекта, декларирани и от праводателя и от правоприемника, се извършва промяна на обстоятелства по реда на ал. 10.

Чл. 36. (1) При заличаване на регистрация в случаите по чл. 27, ал. 1, т. 2 - 4 или на одобрение в случаите по чл. 32, ал. 1, т. 2 - 4, бизнес операторът не може да получи повторно регистрация или одобрение за дейност по този закон.

(2) При заличаване на регистрация или на одобрение поради груби нарушения на изискванията на този закон, обектът не може да получи повторно регистрация или одобрение за същата дейност за периода на непосредствена и голяма опасност за здравето на потребителите.

Чл. 37. (1) Първични продукти по чл. 1, параграф 2, буква „в“ на Регламент (ЕО) № 852/2004 и чл. 1, параграф 3, букви „в“, „г“ и „д“ на Регламент (ЕО) № 853/2004 могат да се доставят до краен потребител или до местни обекти за търговия на дребно от животновъдни/земеделски обекти, на които бизнес операторът, извършващ доставката е ползвател, наемател или собственик.

(2) Производство на първични продукти, предназначени за директни доставки по чл. 1, параграф 2, буква „в“ на Регламент (ЕО) № 852/2004 и чл. 1, параграф 3,

буква „в“ на Регламент (ЕО) № 853/2004, се извършва от регистрирани обекти при спазване на изискванията на приложение I, част А на Регламент (ЕО) № 852/2004.

(3) Производство на продукти от животински произход, предназначени за директни доставки съгласно чл. 1, параграф 3, букви „г“ и „д“ на Регламент (ЕО) № 853/2004, се извършва при спазване на изискванията на Регламент (ЕО) № 852/2004.

Чл. 38. (1) Директни доставки на първични продукти по чл. 1, параграф 2, буква „в“ на Регламент (ЕО) № 852/2004 и чл. 1, параграф 3, букви „в“, „г“ и „д“ на Регламент (ЕО) № 853/2004 може да извършва бизнес оператор, вписан в публичен регистър на производителите, извършващи директни доставки на малки количества първични продукти, поддържан от областната дирекция по безопасност на храните по местонахождение на земеделския или животновъден обект или по местонахождение на ловностопанския район (обекта на добив на първичните продукти).

(2) Доставките се извършват в административната област по вписване и една съседна административна област. Това ограничение не се отнася за доставките на пчелен мед, отстрелян едър и дребен дивеч или месо от едър и дребен дивеч.

Чл. 39. (1) За вписване в регистъра по чл. 38, ал. 1, бизнес операторите подават до компетентния орган заявление, което съдържа:

1. име и адрес, съответно наименование, седалище и адрес на управление и код по БУЛСТАТ/ЕИК за лицата, регистрирани в Република България, а за лицата, регистрирани в друга държава - членка на Европейския съюз или страна по Споразумението за Европейското икономическо пространство - документ за еквивалентна регистрация, съгласно законодателството на страната;

2. местонахождение, адрес и номер на обекта за добив на първични продукти;

3. наименование на продуктите;

4. съседна административна област, в която ще бъдат доставяни първичните продукти.

(2) За вписване в регистъра по чл. 38, ал. 1 бизнес операторите по чл. 1, параграф 3, буква "д" на Регламент (ЕО) № 853/2004 подават до компетентния орган заявление, което съдържа:

1. списъци на ловните сдружения, съдържащи наименование на всяко сдружение, местонахождение и площ на ловностопанския район и имената на ловците, членуващи в него;

2. решение за избор на председател и ръководство на сдружението;

3. местонахождение и капацитет на пункта за обработка на дивеч;

4. отговорни лица за хигиената и поддръжката на пункта за обработка на дивеч и правила за организацията на дейността в пункта;

5. вид на дивеча, от който ще се добива месото;

6. договор за наем или документ за ползване на пункта;

7. съседна административна област, в която ще бъдат доставяни първичните продукти.

(3) Директорът на областната дирекция по безопасност на храните вписва бизнес операторите в регистъра по чл. 38, ал. 1:

1. в 7-дневен срок от подаване на заявлението, при извършване на директни доставки на първични продукти по чл. 1, параграф 2, буква „в“ на Регламент (ЕО) № 852/2004 и чл. 1, параграф 3, буква „в“ на Регламент (ЕО) № 853/2004, с изключение на сурово мляко;

2. в 10-дневен срок от подаване на заявлението и след проверка на място, при извършване на директни доставки на сурово мляко и продуктите по чл. 1, параграф 3, букви „г“ и „д“ на Регламент (ЕО) № 853/2004.

(4) Регистърът по чл. 38, ал. 1 съдържа данните по ал. 1 и ал. 2, т. 3 и 5, наименование на ловното сдружение и местонахождение на ловностопанския район, както и номер и дата на издаденото удостоверение за вписване.

(5) Българската агенция по безопасност на храните поддържа на интернет страницата си публичен регистър на бизнес операторите по чл. 38, ал. 1, който съдържа данните от регистрите на областните дирекции по безопасност на храните.

Чл. 40. (1) Обработка или преработка на първични продукти по чл. 1, параграф 2, буква „в“ на Регламент (ЕО) № 852/2004 и чл. 1, параграф 3, буква „в“ на Регламент (ЕО) № 853/2004, с изключение на сурово мляко, се извършва в местни обекти за търговия на дребно, отговарящи на изискванията на Регламент (ЕО) № 852/2004 и регистрирани по реда на чл. 26.

(2) В местни обекти за търговия на дребно, отговарящи на изискванията на Регламент (ЕО) № 852/2004 и одобрени по реда на чл. 31 се извършва обработка или преработка на първични продукти:

1. птици и лагоморфни;

2. сурово мляко, произведено в собствена ферма, отговарящо на изискванията на приложение III, секция IX, Глава II, т. 3 от Регламент (ЕО) № 853/2004;

3. месо от домашни двукопитни животни, птици, зайци и щрауси, отгледани в собствена ферма и заклани в кланнични пунктове.

(3) Преработени продукти по ал. 1 и 2 могат да се доставят на краен потребител или до други обекти за търговия на дребно като странична, локална и ограничена дейност в административната област по местонахождение на обекта и една съседна административна област.

(4) Ползватели, наематели или собственици на обекти по ал. 1 и 2 са земеделски стопани или техни сдружения, които произвеждат първични продукти и са вписани в регистъра по чл. 38, ал. 1.

(5) Бизнес оператор, извършващ обработка или преработка на храни в обекти по ал. 1 и 2, подава заявление за регистрация или одобрение до компетентния орган

по местонахождение на обекта, което съдържа информацията по чл. 26, ал. 2 (за регистрация) или чл. 31, ал. 2 (за одобрение). Заявителят посочва също съседната административна област, в която ще доставя първичните продукти, вид, адрес и регистрационен номер животновъдния обект, от който произхождат първичните продукти и прилага:

1. документите по чл. 26, ал. 2, т. 3 - 6, съответно чл. 31, ал. 2, т. 3, 5, 6 и 7 или
2. копие от заверена регистрационна карта за земеделски стопанин, придружена от анкетните карти с анкетните формуляри.

Чл. 41. Обект за търговия на дребно по чл. 40, се вписва от компетентния орган в регистъра по чл. 28, ал. 1 в самостоятелно обособена група, като се вписва и информацията по чл. 40, ал. 2.

Чл. 42. Регистрация или одобрение се заличават със заповед на компетентния орган в случаите и по реда на чл. 27, съответно на чл. 32.

Раздел II

РЕГИСТРАЦИЯ НА ОБЕКТИ ЗА ПРОИЗВОДСТВО И ТЪРГОВИЯ НА ЕДРО И ИЗИСКВАНИЯ ЗА ТЪРГОВИЯ НА ДРЕБНО С МАТЕРИАЛИ И ПРЕДМЕТИ, ПРЕДНАЗНАЧЕНИ ЗА КОНТАКТ С ХРАНИ

Чл. 43. (1) Производство и търговия на едро на материали и предмети, предназначени за контакт с храни, се извършва след регистрация.

(2) Компетентни органи за регистрация по ал. 1 са директорите на областните дирекции по безопасност на храните.

Чл. 44. (1) За регистрация на обект за производство и търговия на едро на материали и предмети, предназначени за контакт с храни, бизнес операторите подават до компетентния орган по местонахождение на обекта:

1. заявление по образец;
2. копие от разрешение за ползване по ЗУТ за обекти, които представляват строежи от I, II и III категория или удостоверение за експлоатация по ЗУТ за обекти, които представляват строежи от IV и V категория;
3. документ за платена такса.

(2) Заявлението по ал. 1 съдържа най-малко следната информация:

1. име и адрес, съответно наименование, седалище и адрес на управление и код по БУЛСТАТ/ЕИК за лицата, регистрирани в Република България, а за лицата, регистрирани в друга държава-членка на Европейския съюз, или страна по

Споразумението за Европейското икономическо пространство - документ за еквивалентна регистрация, съгласно законодателството на държавата;

2. вид и адрес на обекта;

3. вид на дейността, извършвана в обекта за производство на материали и предмети, предназначени за контакт с храни;

4. дата на започване на дейността, която не може да бъде по-рано от 14 дни от подаване на заявлението;

5. деклариране, че са изпълнени изискванията на Регламент (ЕО) № 1935/2004 и законодателството, което определя специфичните изисквания към определени групи материали и предмети, предназначени за контакт с храни;

6. деклариране, че добрите производствени практики, съгласно Регламент (ЕО) № 2023/2006 на Комисията от 22 декември 2006 година относно добра производствена практика за материали и предмети, предназначени за контакт с храни, наричан по-нататък „Регламент (ЕО) № 2023/2006“, са на разположение на компетентния орган за проверка в обекта.

(3) Заявлението по ал. 1 се проверява и в случай на нередовности в срок до 5 работни дни писмено се уведомява заявителя и се определя срок за отстраняването им, който не може да бъде по-кратък от 10 работни дни и по-дълъг от 6 месеца, по време на който срокът по ал. 2, т. 4 спира да тече.

(4) В срок до 5 работни дни от подаване на заявлението, от отстраняване на нередовностите или от изтичане на срока за отстраняването им, компетентният орган за регистрация:

1. издава заповед за пълен или частичен отказ за регистрация, при неотстраняване на нередовностите в срока по ал. 3 или

2. вписва обекта в регистъра по чл. 47, ал. 1 за заявените дейности за производство или търговия с материали и предмети, предназначени за контакт с храни.

3. Действието на регистрацията е безсрочно.

(5) Заповедта по ал. 4, т. 1 се съобщава и може да се обжалва по реда на Административнопроцесуалния кодекс.

(6) В 30-дневен срок от вписването по ал. 4, т. 2, комисия, определена от компетентния орган за регистрация, извършва проверка на място за съответствие на обекта с нормативните изисквания. При констатиране на несъответствие по време на проверката, в зависимост от тежестта на нарушенията, се издава:

1. предписание и се определя подходящ срок за привеждане в съответствие, който не може да бъде по-кратък от 10 работни дни и по-дълъг от 3 месеца от датата на връчване на предписанието или

2. заповед за спиране дейността на обекта - при непосредствена и голяма опасност.

(7) В срок до 3 работни дни от изтичане на срока по ал. 6, т. 1 комисията представя на компетентния орган за регистрация констативен протокол, съдържащ становище за:

1. удължаване на срока по ал. 6, но не повече от 3 месеца еднократно или
2. възстановяване на дейността на обекта или
3. заличаване на регистрацията на обекта.

(8) Директорът на областната дирекция по безопасност на храните издава заповед за:

1. възстановяване на дейността на обекта или
2. заличаване на регистрацията на обекта.

(9) Заповедта се съобщава и може да се обжалва по реда на Административнопроцесуалния кодекс. Обжалването не спира изпълнението.

Чл. 45. (1) В срок до 3 работни дни от настъпване на промяна във вписани обстоятелства, бизнес операторът уведомява писмено компетентния орган за регистрация.

(2) В 7-дневен срок от уведомяването по ал. 1, компетентният орган вписва промяната в регистъра.

Чл. 46. (1) Регистрацията се заличава със заповед на компетентния орган при:

1. прекратяване на дейността на обекта по искане на бизнес оператора;
2. промяна на дейността на обекта в дейност извън обхвата на закона;
3. груби или системни нарушения на изискванията на закона;
4. системно възпрепятстване на дейността на контролните органи;
5. неизпълнение на принудителна административна мярка по чл. 32, ал. 1, т. 3 и 4 от Закона за управление на хранителната верига;
6. спиране на дейността на обекта за повече от 1 месец, считано от деня на констатиране;
7. прекратяване на юридическото лице, по искане на производителя или търговеца;
8. заличаване на бизнес оператора от Търговския регистър;
9. в случаите на чл. 48, ал. 3.

(2) Заповедта по ал. 1 се съобщава и може да се обжалва по реда на Административнопроцесуалния кодекс. Обжалването на заповедта, издадена на основание ал. 1, т. 2 - 5 не спира изпълнението.

Чл. 47. (1) Областните дирекции по безопасност на храните водят регистри на обектите по чл. 44, ал. 1, в които се вписват:

1. номер и дата на заповедта за регистрация;

2. име или наименование бизнес оператора, код по БУЛСТАТ/ЕИК и адрес;
3. вид и адрес на обекта;
4. вид на дейност на обекта;
5. регистрационен номер на обекта;
6. дата на започване на дейността;
7. дата, срок и основание за временно спиране на дейността;
8. забележки.

(2) Българската агенция по безопасност на храните поддържа на интернет страницата си публичен национален регистър на обектите по чл. 44, ал. 1, който съдържа данните от регистрите на областните дирекции по безопасност на храните.

Чл. 48. (1) В 7-дневен срок от спиране на дейността в регистриран обект, бизнес операторът подава уведомление до компетентния орган за регистрация като посочва периода на спиране. При промяна на периода се подава ново уведомление. Уведомлението за възобновяване на дейността се подава в деня на настъпване на събитието.

(2) Промените се вписват в регистъра по чл. 47, ал. 1 в срок до 3 работни дни от заявяването им.

(3) Ако бизнес операторът не е възобновил дейността на обект в посочения в уведомлението период, компетентният орган издава заповед за заличаване на регистрацията.

(4) Заповедта по ал. 3 се съобщава и може да се обжалва по реда на Административнопроцесуалния кодекс. Обжалването не спира изпълнението.

Чл. 49. (1) Бизнес операторите, извършващи производство, търговия на едро или дребно с материали и предмети, предназначени за контакт с храни, са длъжни да спазват изискванията за етикетирание, удостоверяване на съответствието и проследяване, установени в чл. 15 - 17 от Регламент (ЕО) № 1935/2004, този закон и подзаконовите актове по прилагането му.

(2) В съответствие с чл. 15, параграф 4 и 5 от Регламент (ЕО) № 1935/2004, информацията за материалите и предметите в контакт с храни по чл. 15, параграф 1, букви „а“, „б“ и „д“ от регламента, предлагани на територията на Република България, се представя на български език.

(3) При търговия на едро или дребно материалите и предметите, предназначени за контакт с храни се съхраняват и предлагат отделно от другите нехранителни стоки.

Раздел III

ТРАНСПОРТИРАНЕ НА ХРАНИ

Чл. 50. (1) Бизнес оператор може да извършва транспортиране на храни в обхвата на Приложение III на Регламент (ЕО) № 853/2004, само с превозни средства, регистрирани от съответния компетентен орган, обозначени и вписани в регистъра по чл. 60, ал. 1.

(2) Изискванията по ал. 1 се прилагат и за превозните средства, с които се извършва транспортиране на брашно, хляб, хлебни и сладкарски изделия.

Чл. 51. Изискванията по чл. 50 не се прилагат за бизнес оператор, регистриран от компетентен орган на друга държава-членка.

Чл. 52. Превозни средства, използвани за транспортиране на храни, различни от тези по чл. 50, ал. 1 и 2:

1. се обявяват от бизнес оператора в рамките на процедура по регистрация на обект по раздел I или раздел I;

2. не подлежат на индивидуална регистрация;

3. се вписват в списък на използваните превозни средства за транспортиране на храни, поддържан от съответния контролен орган по регистрация на обекта.

Чл. 53. Компетентни органи за регистрация на превозни средства за транспортиране на храни са директорите на областните дирекции по безопасност на храните.

Чл. 54. (1) Регистрация на превозно средство може да се извърши в рамките на процедура по регистрация или одобрение на друг обект или самостоятелно.

(2) При едновременно заявяване на регистрация или одобрение на обект и регистрация на превозно средство, бизнес операторът изрично следва да посочи това обстоятелство в заявлението. Компетентният орган провежда процедурите по регистрация или одобрение при спазване на изискванията на този раздел и на раздел I или раздел IV.

(3) Инициране на процедура за едновременна регистрация на повече от едно превозно средство се извършва с подаването на едно заявление, в което се отбелязват всички превозни средства и се предоставя информация и придружаващи документи за всяко едно от тях.

Чл. 55. (1) За регистрация на превозно средство, с което се транспортират храни, по чл. 50, бизнес операторът подава заявление по образец до компетентния орган за регистрация. Към заявлението се прилагат копия от:

1. регистрационен талон на превозното средство;

2. копие от лиценз за извършване на превоз на товари на територията на Република България или лиценз за извършване на международен превоз на товари, съгласно чл. 6, ал. 1 от Закона за автомобилните превози, когато е приложимо;

3. документ, удостоверяващ правото на ползване върху превозното средство;
4. документ за платена такса.

(2) Заявлението по ал. 1 съдържа най-малко следната информация:

1. име или наименование и адрес на собственика или ползвателя на транспортните средства, съответно седалище, адрес на управление и код по БУЛСТАТ/ЕИК за лицата, регистрирани в Република България, а за лицата, регистрирани в друга държава-членка на Европейския съюз, или страна по Споразумението за Европейското икономическо пространство - документ за еквивалентна регистрация, съгласно законодателството на държавата;

2. марка, модел, вид, обем (за цистерните и контейнерите), товароподемност (за останалите транспортни средства);

3. регистрационен номер на превозното средство;

4. видове храни, които ще се транспортират.

(3) Регистрация на превозните средства по ал. 1 се извършва по реда на чл. 31, ал. 3 - 6.

(4) В срок до 3 работни дни от привеждане на превозното средство в съответствие с предписанието по чл. 31, ал. 6, комисията представя на директора на областната дирекция по безопасност на храните констативен протокол, съдържащ становище с предложение за:

1. регистрация или

2. отказ за регистрация.

(5) В 5-дневен срок от представянето на становището по ал. 4 директорът на областната дирекция по безопасност на храните издава:

1. заповед за отказ за регистрация или

2. заповед за регистрация.

3. действието на регистрацията е безсрочно.

(6) Заповедта по ал. 5 съдържа всички данни, подлежащи на вписване в регистъра по чл. 60, ал. 1, ред и срок за получаване на стикера, удостоверяващ регистрацията на превозното средство.

(7) Заповедта по ал. 5 се съобщава, като в случаите по т. 1 може да се обжалва по реда на Административнопроцесуалния кодекс. Обжалването не спира изпълнението.

Чл. 56. За издаване на удостоверяващ регистрацията на превозното средство стикер, бизнес операторът представя документ за платена такса.

Чл. 57. Съдържанието, графичното оформление и защитните елементи, редът за издаване и подмяна на удостоверяващият регистрацията стикер по чл. 56, се определят с наредба на министъра на земеделието, храните и горите.

Чл. 58. (1) Бизнес оператор, уведомява писмено директора на областната дирекция по безопасност на храните по регистрацията, в деня на настъпване на промяна във вписани обстоятелства по чл. 60, ал. 1, т. 3 и 4, като представя съответните документи, удостоверяващи промяната.

(2) В 7-дневен срок от уведомлението по чл. 26, ал. 14 компетентният орган за регистрацията издава заповед за вписване на промяната в регистъра по чл. 60, ал. 1.

(3) В случаите на промяна на собствеността на превозното средство или правото на ползване, се извършва нова регистрацията.

Чл. 59. (1) Регистрацията на превозното средство се заличава със заповед на директора на областната дирекция по безопасност на храните при:

1. искане на бизнес оператора;
2. груби или системни нарушения на закона;
3. системно възпрепятстване на дейността на контролните органи;
4. неизпълнение на принудителна административна мярка по чл. 32, ал. 1, т. 3 и 4 от Закона за управление на хранителната верига;
5. спиране на превозното средство от движение.

(2) Заповедта по ал. 1 се съобщава и може да се обжалва по реда на Административнопроцесуалния кодекс. Обжалването не спира изпълнението.

Чл. 60. (1) Областните дирекции по безопасност на храните водят регистри на превозните средства по чл. 50, в които се вписват:

1. номер и дата на издаване на регистрационния стикер;
2. име или наименование, код по БУЛСТАТ/ЕИК и адрес на бизнес оператора;
3. марка, модел, вид, обем (за цистерните и контейнерите), товароподемност (за останалите превозни средства) и регистрационен номер;
4. вид на храните, които се транспортират с превозното средство.

(2) Българската агенция по безопасност на храните поддържа на интернет страницата си публичен национален регистър на превозните средства по ал. 1, който съдържа данните от регистрите на областните дирекции по безопасност на храните.

Раздел IV

ТЪРГОВИЯ С ХРАНИ ОТ РАЗСТОЯНИЕ

Чл. 61. Търговия с храни, предлагани чрез средствата за комуникация от разстояние се извършва при спазване на чл. 14 от Регламент (ЕС) № 1169/2011, Закона за защита на потребителите, Закона за електронната търговия и подзаконовите актове по прилагането им.

Чл. 62. (1) Търговия с храни от разстояние може да се извършва от:

1. бизнес оператор, който осъществява дейност в регистриран или одобрен по реда на закона обект или

2. доставчик на услуги, управляващ средство за комуникация от разстояние.

(2) Компетентни органи за регистрация са директорите на областните дирекции по безопасност на храните.

Чл. 63. (1) За извършване на търговия с храни от разстояние, лицата по чл. 62, ал. 1 уведомяват компетентния орган за регистрация по местонахождение на обекта или на централата на средството за комуникация от разстояние. Уведомлението съдържа следната информация:

1. име и адрес, съответно наименование, седалище и адрес на управление и код по БУЛСТАТ/ЕИК за лицата, регистрирани в Република България, а за лицата, регистрирани в друга държава-членка на Европейския съюз, или страна по Споразумението за Европейското икономическо пространство - документ за еквивалентна регистрация, съгласно законодателството на страната, телефон и адрес на електронна поща за осъществяване на пряка и навременна връзка;

2. описание на начина на търговия от разстояние, включително средството за комуникация: електронен адрес, интернет страница, телефонен номер, пощенски адрес и други, които ще се използват;

3. списък, съдържащ имена и наименования на операторите и регистрационните или одобрителни номера на обектите, с които има сключени договорни отношения за доставка на храни от разстояние;

4. вид, брой, регистрационни номера на превозните средства, а когато е приложимо регистрационен номер и дата на издаване на стикера, удостоверяващ регистрацията по този закон на превозното средство, с което се извършва доставката на храни, съгласно чл. 50;

5. деклариране, че се прилага план за проследимост на храните, който е на разположение на компетентния орган за проверка в обекта по регистрация.

(2) Уведомлението по ал. 1 се подава най – малко 14 дни преди започване на дейността.

(3) Уведомление по ал. 1 се проверява и в случай на несъответствия с нормативните изисквания в срок до 5 работни дни заявителя се уведомява писмено и се определя срок за отстраняването им, не по-кратък от 10 работни дни и не по-дълъг от 6 месеца, по време на който, срокът по ал. 2 спира да тече.

(4) В срок до 5 работни дни от подаване на уведомлението, от отстраняване на несъответствията или от изтичане на срока по ал. 3, компетентният орган за регистрация:

1. издава заповед за отказ за вписване или

2. вписва обстоятелствата по ал. 1 в регистъра по чл. 28, ал. 1 или чл. 33, ал. 1 или

(5) Заповедта по ал. 4, т. 1 се съобщава и може да се обжалва по реда на Административнопроцесуалния кодекс. Обжалването не спира изпълнението.

(6) В срок до 3 работни дни от настъпване на промяна във вписани обстоятелства в регистъра по чл. 28, ал. 1 или чл. 33, ал. 1, лицата уведомяват писмено компетентния орган за регистрация, като прилагат документи, удостоверяващи промяната.

(7) В 7-дневен срок от уведомяването за промяна по ал. 6, директорът на областната дирекция по безопасност на храните, вписва промяната в регистъра на лицата, извършващи търговия от разстояние с храни.

(8) Компетентният орган за регистрация издава заповед за заличаване на вписването по ал. 4, т. 2, при:

1. промяна на дейността на обекта в дейност извън обхвата на закона;
2. груби или системни нарушения на закона;
3. системно възпрепятстване на дейността на контролните органи;
4. неизпълнение на принудителна административна мярка по чл. 32, ал. 1, т. 3 и 4 от Закона за управление на хранителната верига;
5. спиране на дейността за повече от един месец, считано от датата на констатиране;
6. писмено искане на регистрирано лице;
7. заличаване от Търговския регистър на регистрираните лица по чл. 62, ал. 1.

(9) Заповедта по ал. 8, т. 1 - 5 се съобщава и може да се обжалва по реда на Административнопроцесуалния кодекс. Обжалването не спира изпълнението.

Чл. 64. Храните, които се търгуват от разстояние, трябва:

1. да са произведени и дистрибутирани в съответствие с изискванията на закона, в регистрирани или одобрени по реда чл. 26 или чл. 31 обекти, в обекти, регистрирани или одобрени от компетентен орган на друга държава-членка или да са въведени при спазване на изискванията на Глава шеста;
2. да са етикетирани съгласно изискванията на чл. 19 и специфичните изисквания към съответните групи храни;
3. да се транспортират при спазване на разпоредбите на раздел III.

Чл. 65. Специфичните изисквания към търговията от разстояние с храни се определят с наредба на министъра на земеделието, храните и горите.

Глава трета

СПЕЦИФИЧНИ ИЗИСКВАНИЯ КЪМ ХРАНИ

Раздел I

НАТУРАЛНИ МИНЕРАЛНИ, ИЗВОРНИ И ТРАПЕЗНИ ВОДИ

Чл. 66. (1) Натурални минерални и изворни води, добивани и бутилирани на територията на Република България, могат да се пускат на пазара, когато:

1. имат издаден сертификат;
2. са включени в утвърдени със заповед по реда на чл. 68, ал. 1 списъци на признатите натурални минерални, съответно изворни води;
3. има предоставена концесия за добив по реда на Закона за концесиите и Закона за водите – за минералните води, или издадено разрешително за водовземане по Закона за водите – за изворните води.

(2) Признаване и включване в съответния списък към заповедта по чл. 68, ал. 1 преди внос и предлагане на пазара на територията на Република България се изисква и за:

1. натурални минерални води, добивани в трети страни, които не са били признати от компетентен орган на друга държава - членка на Европейския съюз, и не са вписани в Списъка на признатите натурални минерални води в Европейския съюз, съгласно изискванията на Директива 2009/54/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 18 юни 2009 година относно експлоатацията и предлагането на пазара на натурални минерални води (ОВ, L 164 от 26 юни 2009 г.), наричана по-нататък „Директива 2009/54/ЕО“;
2. изворни води, добивани в трети страни.

Чл. 67. За предлагането на пазара на натурални минерални и изворни води, добивани на територията на друга държава - членка на Европейския съюз, които са признати или одобрени от компетентния орган на съответната държава, както и на натурални минерални води, добивани в трети страни, признати от компетентен орган на друга държава - членка на Европейския съюз, не се изисква признаване и включване в списък към заповедта по чл. 70, ал. 1.

Чл. 68. (1) Министърът на здравеопазването или оправомощен от него заместник-министър издава сертификат за минерална или изворна вода, добита от конкретно водовземно съоръжение на територията на Република България, който удостоверява, че по произход, състав и свойства минералната, съответно изворната вода, е подходяща за бутилиране за питейни цели. Сертификатът се издава при спазване изискванията на наредбата по чл. 5.

(2) Издаването на сертификат за минерална вода се извършва при заявено искане до министъра на околната среда и водите, когато водовземането от находище на минерална вода ще се използва за бутилиране на натурална минерална вода или за други напитки, в състава на които се включва минерална вода.

(3) Издаването на сертификат за изворна вода се извършва при заявено до директора на съответната Басейнова дирекция за управление на водите искане за водовземане/водоснабдяване от подземно водно тяло, когато черпената вода ще се

използва за бутилиране на изворна вода или за други напитки, в състава на които се включва изворна вода.

(4) В срок до 10 дни от получаване на искането по ал. 2 или 3 съответните компетентни органи по Закона за водите информират с писмо министъра на здравеопазването за постъпилото искане за издаване на сертификат, към което прилагат:

1. резюме за конкретните хидрогеоложки условия и експлоатационни ресурси на находището на минерална вода и характеристиките на конкретното водоземно съоръжение;

2. информация за разполагаемите водни ресурси на подземното водно тяло и характеристиките на конкретното водоземно съоръжение.

(5) Министърът на здравеопазването или оправомощен от него заместник-министър в срок до 10 работни дни от предоставянето на документите по ал. 4 и на анализите и заключенията от проведените оценки за състава и свойствата на водата издава сертификат или прави мотивиран отказ за това.

(6) Отказът по ал. 5 се съобщава и подлежи на обжалване по реда на Административнопроцесуалния кодекс.

(7) Сертификатът по ал. 1 е със срок на валидност 5 години считано от датата на издаването му.

(8) Сертификатите за минералните и изворните води се публикуват на интернет страницата на Министерството на здравеопазването в срок до 3 работни дни след тяхното издаване.

(9) Подновяване на сертификата се допуска преди изтичане на срока по ал. 7, при спазване на изискванията, определени в наредбата по чл. 5, като бизнес операторът, на когото е предоставена концесия - за минералните води, или е издадено разрешително за водоземане - за изворните води, подава искане за подновяване до органите по ал. 2 и 3 не по-късно от 9 месеца преди изтичането на валидността на сертификата.

(10) Нов сертификат или отказ за подновяване на сертификат се издава най-късно до датата на изтичане на срока на валидност на издадения сертификат за съответната минерална или изворна вода, добита на територията на Република България.

(11) В случай на подадено искане за подновяване на сертификат за минерална или изворна вода в срока по ал. 9 и при липса на произнасяне на министъра на здравеопазването в срока по ал. 10, сертификатът се счита за валиден до издаването на нов сертификат или до постановяването на отказ за подновяване на сертификата, но за не повече от 3 месеца.

Чл. 69. Отказите по чл. 68 ал. 10 и 11 се съобщават и подлежат на обжалване по реда на Административнопроцесуалния кодекс.

Чл. 70. (1) Министърът на здравеопазването утвърждава със заповед списък на признатите натурални минерални води от Република България и списък на признатите изворни води от Република България, които отговарят на изискванията на закона и на наредбата по чл. 5. Заповедта и списъкът се обнародват в „Държавен вестник“.

(2) Списъците по ал. 1 се изготвят в съответствие с формата на публикувания в „Официален вестник“ на Европейския съюз Списък на признатите натурални минерални води в Европейския съюз, съгласно чл. 1, параграф 5 от Директива 2009/54/ЕО.

(3) Списъците по ал. 1 се изготвят и актуализират служебно въз основа на издадените заповеди по чл. 71, ал. 1 и чл. 73, ал. 1 и съдържат най-малко информация за:

1. името на находището – за минерални води, съответно идентификационен код и наименование на подземното водно тяло/извора – за изворните води;
2. наименование на мястото на бутилиране;
3. наименование на бизнес оператора (производител или вносител), седалище и адрес на управление, код по БУЛСТАТ/ЕИК.

Чл. 71. (1) Признаване на натурална минерална или изворна вода, добивана и бутилирана на територията на Република България, и включване в съответния списък по чл. 70, ал. 1 се извършва със заповед на министъра на здравеопазването или на оправомощен от него заместник-министър въз основа на заявление от бизнес оператор, подадено заедно със заявлението за регистрация на обект за бутилиране по реда на чл. 26, ал. 1.

(2) Заявлението по ал. 1 може да бъде изпратено и по електронен път или чрез лицензиран пощенски оператор и съдържа най-малко следната информация:

1. наименование на находището - за минералните води, или идентификационен код и наименование на подземното водно тяло/извора - за изворните води, и наименованието на водовземното съоръжение, от което се добива водата;
2. за натурални минерални води:
  - а) номер и дата на издадения от министъра на здравеопазването или от оправомощен от него заместник-министър сертификат по чл. 68, ал. 1;
  - б) номер и/или дата на сключен със заявителя концесионен договор за добив на минерална вода с цел бутилиране, съгласно Закона за концесиите и Закона за водите;
3. за изворни води:
  - а) номер и дата на издадения от министъра на здравеопазването или от оправомощен от него заместник-министър сертификат по чл. 68, ал. 1;

б) номер и дата на разрешителното за водоземане от подземни води, издадено на заявителя по реда на Закона за водите.

(3) Към заявлението по ал. 1 се прилага и проект на етикета, с който водата ще се предлага на пазара.

(4) Регионалната здравна инспекция по регистрация на обекта за бутилиране изпраща по служебен път до министъра на здравеопазването заявлението за признаване по ал. 1 с приложените към него документи и констативния протокол от извършената проверка по чл. 26, ал. 9. Предоставянето на информацията се извършва в срок до 3 работни дни от извършването на проверката, а в случай на издадени в резултат на нея предписания и заповеди – от издаването на протокола и заповедта по чл. 26, ал. 12 и 13. След вписване на обекта в регистъра по чл. 28, ал. 1 регионалната здравна инспекция уведомява Министерството на здравеопазването в срок до 3 дни от вписването.

(5) След оценка на предоставените документи по ал. 4 и при констатирано съответствие с всички приложими изисквания на закона и подзаконовите актове по неговото прилагане министърът на здравеопазването или оправомощен от него заместник-министър издава заповед по ал. 1.

(6) При установяване на нередовности на предоставени от бизнес оператора документи по ал. 4 или констатиране на несъответствие с приложими изисквания на закона и подзаконовите актове по неговото прилагане министърът на здравеопазването или оправомощен от него заместник-министър уведомява заявителя и определя срок за привеждане в съответствие, който не може да бъде по-кратък от 14 дни, като срокът по ал. 7 спира да тече.

(7) Заповедта по ал. 1 или мотивираният отказ за признаване и включване в съответния списък по чл. 70, ал. 1 се издават в срок до 20 работни дни след предоставяне на документите по ал. 4 или след отстраняване на нередовностите или несъответствията, съгласно ал. 6.

(8) Отказът по ал. 7 подлежи на обжалване по реда на Административнопроцесуалния кодекс. Обжалването не спира изпълнението.

(9) Заповедта по ал. 1 се публикува на интернет страницата на Министерството на здравеопазването в срок до 3 дни от издаването ѝ.

Чл.72. (1) В срок до 3 дни от настъпване на промяна във вписани обстоятелства в списъка по чл. 70, ал. 1 бизнес операторът подава уведомление до Министерството на здравеопазването. Към уведомлението се прилагат и документи, удостоверяващи промяната, когато е приложимо.

(2) Уведомление по ал. 1 се изпраща и в случай на преустановяване на дейността по бутилиране или предлагане на пазара на водата за срок, по-дълъг от 6 месеца, и при промяна на предназначението на регистрирания по реда на чл. 26 обект за бутилиране на натурална минерална или изворна вода.

(3) Когато в уведомлението по ал. 1 се съдържат данни за настъпила промяна в обстоятелствата, посочени в заповедта за признаване на водата, които не съответстват на нормативните изисквания, бизнес операторът се уведомява за несъответствието и се определя срок за отстраняването му, който не може да бъде по-кратък от 10 работни дни.

(4) Министърът на здравеопазването или оправомощен от него заместник-министър издава заповед за изменение или за отмяна на заповедта по чл. 71, ал. 1 и чл. 74, ал. 7, т. 1 при:

1. подадено уведомление по ал. 3;
2. констатирано от органа за официален контрол несъответствие между установените и включените в заповедта по чл. 71, ал. 1 и чл. 74, ал. 7, т. 1 обстоятелства;
3. несъответствия с нормативните изисквания, неотстранени в срока по ал. 3.

Чл. 73. (1) Министърът на здравеопазването или оправомощен от него заместник-министър издава заповед за изменение или за отмяна на заповедта по чл. 71, ал. 1 и чл. 74, ал. 7, т. 1 и в случай на уведомление от компетентен орган, че:

1. концесионният договор за добив на минерална вода с цел бутилиране е прекратен или издаденото разрешително за водовземане от подземни води е отнето или е с прекратено действие – за изворна вода;
2. регистрацията по чл. 26 на обекта за бутилиране на натурална минерална или изворна вода е заличена или е изменена за съответния вид вода със заповед на директора на регионалната здравна инспекция;
3. е издадена заповед от директора на регионалната здравна инспекция за забрана за предлагане на пазара на натуралната минерална или изворната вода, в случай на настъпили трайни несъответствия между състава на водата и установеното в сертификата по чл. 68, ал. 1 и възникване на риск за здравето на хората.

(2) Заповед за отмяна на заповедта по чл. 71, ал. 1 и чл. 74, ал. 7, т. 1 се издава, когато:

1. е постановен отказ за подновяване на сертификат по чл. 68;
2. е преустановено предлагане на натуралната минерална или изворна вода на пазара за срок, по-дълъг от 6 месеца, за което бизнес операторът е изпратил уведомление до Министерството на здравеопазването, или е установено от орган за официален контрол.

(3) В случаите по ал. 1 и 2 и по чл. 72, ал. 4 компетентният орган по регистрацията на обекта извършва служебно промяна в регистрацията на обекта като заличава от регистрираните групи храни вида вода, за която е постановена отмяна на заповедта по чл. 71, ал. 1 и чл. 77, ал. 7, т. 1.

(4) Заповедта за отмяна по ал. 1 и 2 и чл. 72, ал. 4 подлежи на обжалване по реда на Административнопроцесуалния кодекс. Обжалването не спира изпълнението.

Чл. 74. (1) За признаване на натурална минерална или изворна вода, добивана на територията на трета страна, и включването ѝ в отделна част на съответния списък по чл. 70, ал. 1 бизнес операторите подават до министъра на здравеопазването заявление, в което се посочва най-малко следната информация:

1. наименование на юридическото лице – бизнес оператор, вносител на водата, седалище и адрес на управление, код по БУЛСТАТ/ЕИК;
2. наименование и адрес на чуждестранното юридическо лице - производител;
3. страна на произход и компетентен орган за признаване.

(2) Заявлението може да бъде изпратено и по електронен път или чрез лицензиран пощенски оператор и към него се прилагат:

1. копие от официалния документ за признаване на водата като натурална минерална или изворна, издаден от компетентния орган на страната на произход;
2. копие от официален документ, издаден от компетентния орган на страната на произход, с който се удостоверява съответствието на водата с изискванията на Директива 2009/54/ЕО;
3. заверена от компетентния орган на страната на произход програма за мониторинг и инспекция на условията при добива, бутилирането и транспортирането на водата;
4. копие от етикета, с който водата ще се предлага на пазара на територията на Република България, както и оригиналният етикет, с който се предлага в страната на произход;
5. декларация от производителя на натуралната минерална или изворна вода, че е уведомен от бизнес оператора по ал. 1, т. 1 за започването на процедура по признаване в Република България.

(3) Документът по ал. 2, т. 2 следва да е придружен с:

1. информация за наименованието, вида и основните геоложки и хидрогеоложки характеристики на подземното водно тяло и наименование на водовземното съоръжение, от което се добива водата, и за наличие на „директна тръбопроводна връзка“ с предприятието за бутилиране;
2. протоколи от извършени анализи за физични, физико-химични, химични, радиологични и микробиологични качества на водата, с обхват, определен в наредбата по чл. 5; анализите следва да са извършени от лаборатории, акредитирани за обхвата на изпитванията от национален орган за акредитация, който е страна по Многостранното споразумение за взаимно признаване на Европейската организация за акредитация за съответната област или отговаря на изискванията за признаване съгласно чл. 5а, ал. 2 от Закона за националната акредитация на органи за оценяване на съответствието;

3. информация за фармакологично, физиологично и клинично въздействие на минералните води (при наличие на такива данни);

4. информация за извършвана обработка на натуралната минерална или изворна вода, включително използваните методи.

(4) В случай че заявителят не може да предостави информацията по ал. 2, т. 1-3 или по ал. 3, министърът на здравеопазването определя реда и начина за удостоверяване на съответствие с изискванията за признаване на водата. Разходите за изпълнение на дейностите за удостоверяване на съответствието са за сметка на заявителя.

(5) При установяване на нередовности на документите по ал. 1-4 заявителят се уведомява и се определя 20-дневен срок за привеждане на документите в съответствие.

(6) Министърът на здравеопазването или оправомощен от него заместник-министър може да удължи срока по ал. 5 общо за не повече от 3 месеца считано от датата на подаване на заявлението, когато заявителят представи обосновано искане за това.

(7) В срок до 20 работни дни от подаване на заявление по ал. 1, отстраняване на нередовностите или от изтичане на срока по ал. 5 или 6 министърът на здравеопазването или оправомощен от него заместник-министър издава:

1. заповед за признаване на натуралната минерална или изворна вода и включване в съответния списък по чл. 70, ал. 1, или
2. мотивиран отказ за признаване.

(8) Отказът по ал. 7, т. 2 се съобщава и подлежи на обжалване по реда на Административнопроцесуалния кодекс.

(9) Заповедта по ал. 7, т. 1 се публикува на интернет страницата на Министерството на здравеопазването в срок до 3 дни от издаването ѝ.

(10) Заповедта за признаване е валидна за срок 5 години считано от датата на издаване, като в срока на валидност, при поискване от страна на Министерството на здравеопазването, бизнес операторът предоставя доказателства за спазването на програмата по ал. 2, т. 3.

(11) Срокът на валидност на заповед за признаване може да бъде подновен в случай че бизнес операторът представи в Министерството на здравеопазването актуален документ по ал. 2, т. 2 и 3 не по-късно от 4 месеца преди изтичането на срока на валидност на заповедта.

(12) В случай че бизнес операторът не представи актуален документ по ал. 2, т. 2 или 3 в срока по ал. 11, натуралната минерална или изворна вода се заличава от съответния списък по чл. 70, ал. 1 със заповед на министъра на здравеопазването или на оправомощен от него заместник-министър.

(13) Министърът на здравеопазването или оправомощен от него заместник-министър издава заповед за изменение или за отмяна на заповед за признаване въз

основа на подадено уведомление от производител или вносител на вода, от компетентния орган на страната, в която тя се добива, или въз основа на констатирано от орган за официален контрол несъответствие между установените и включените в заповедта по ал. 7, т. 1 обстоятелства или несъответствия с нормативните изисквания, неотстранени в определения за това срок.

(14) Заповедта по ал. 13 подлежи на обжалване по реда на Административнопроцесуалния кодекс. Обжалването не спира изпълнението.

Чл. 75. (1) Министърът на здравеопазването предоставя на Европейската комисия:

1. информация за признатите натурални минерални води.
2. ежегодно актуализиран списък на признатите натурални минерални води в Република България.

(2) При поискване от Европейската комисия или от държава - членка на Европейския съюз, Министерството на здравеопазването предоставя всяка приложима информация за признатите натурални минерални води, включително резултати от систематичните проверки.

Раздел II

ХРАНИ, ПРЕДНАЗНАЧЕНИ ЗА КЪРМАЧЕТА И МАЛКИ ДЕЦА, ХРАНИ ЗА СПЕЦИАЛНИ МЕДИЦИНСКИ ЦЕЛИ И ХРАНИ, В КОИТО СА ВЛОЖЕНИ ВИТАМИНИ, МИНЕРАЛИ И НЯКОИ ДРУГИ ВЕЩЕСТВА

Чл. 76. (1) Бизнес операторите уведомяват Министерството на здравеопазването за пускане за първи път на пазара в Република България на:

1. храни за кърмачета;
2. преходни храни, произведени от белтъчни хидролизати или преходни храни, съдържащи вещества, различни от изброените в Приложение II на Делегиран регламент (ЕС) 2016/127 на Комисията от 25 септември 2015 година за допълване на Регламент (ЕС) № 609/2013 на Европейския парламент и на Съвета по отношение на специфичните изисквания за състава и предоставянето на информация за храните за кърмачета и преходните храни и по отношение на изискванията за информация, свързана с храненето на кърмачета и малки деца (ОВ, L 25 от 2 февруари 2016 г.);
3. храни за специални медицински цели.
4. храни, в които са вложени витамини, минерали и някои други вещества, съгласно Регламент (ЕО) № 1925/2006.

(2) Уведомлението по ал. 1 съдържа най-малко следната информация:

1. име и адрес, съответно наименование, седалище и адрес на управление и код по БУЛСТАТ/ЕИК за лицата, регистрирани в Република България, а за лицата, регистрирани в друга държава - членка на Европейския съюз, или страна по

Споразумението за Европейското икономическо пространство - документ за еквивалентна регистрация, съгласно законодателството на страната;

2. адрес на обекта за производство, име или наименование и адрес на бизнес оператора, извършващ дейност в него, ако е различен от бизнес оператора по т. 1;

3. адрес на обекта за дистрибуция;

4. описание на начина на търговия от разстояние и на средствата за комуникация, които ще се използват за търговия с храни от разстояние, съдържащо информацията по чл. 64, ал. 2, когато е приложимо;

5. дата на пускане на пазара в Република България на храната по ал. 1, която не може да бъде по-рано от 14 дни от подаване на уведомлението;

6. подробно описание на предназначението на храната.

(3) Към уведомлението по ал. 1 се прилагат:

1. образец на етикета, използван за храната;

2. данни, които установяват съответствието на храните с изискванията, относно техния състав, характеристики и предназначение, както и друга информация, необходима за изготвяне на становището;

3. документ за платена такса.

(4) Министерството на здравеопазването може да изиска от производителя или вносителя да представи научно изследване и данни, които установяват съответствието на храните с изискванията към техния състав, характеристики и предназначение, както и друга информация, необходима за изготвяне на становището по ал. 5. Ако такива изследвания и данни се съдържат в научна публикация, достатъчно е да се предостави информация за нея.

(5) Министерството на здравеопазването издава становище за пускане на храната на пазара в едномесечен срок от получаване на уведомлението.

(6) В 7-дневен срок от издаването на становище по ал. 5 Министерството на здравеопазването уведомява Българската агенция по безопасност на храните.

(7) Алинеи 1-6 се прилагат и в случаите, когато храната по ал. 1 е пусната за първи път на пазара на друга държава членка, като в този случай към уведомлението до Министерството на здравеопазването се прилага и информация и документация, издадена от компетентния орган на държавата-членка, в която храната е пусната за първи път на пазара.

Чл. 77. Министерството на здравеопазването води и поддържа на интернет страницата си публичен регистър на пуснатите на пазара храни по чл.76, ал.1, който съдържа данните по чл.76, ал. 2 и се актуализира до 10-то число на следващия месец.

Раздел III

**ДОБАВКИ, ЕНЗИМИ И АРОМАТИЗАНТИ В ХРАНИ И ХРАНИТЕЛНИ
ДОБАВКИ И ХРАНИ, ПРЕДНАЗНАЧЕНИ ЗА УПОТРЕБА ПРИ ИНТЕНЗИВНО
МУСКУЛНО НАТОВАРВАНЕ**

Чл. 78. Национален компетентен орган за целите на общата разрешителна процедура за добавките в храните, ензимите в храните и ароматизантите в храните, по смисъла на чл. 15 от Регламент (ЕО) № 1331/2008 за установяване на обща разрешителна процедура за добавките в храните, ензимите в храните и ароматизантите в храните (ОВ, L 354 от 31 декември 2008 г.), е министърът на земеделието, храните и горите.

Чл. 79. (1) Бизнес оператор, който предстои да пусне на пазара в Република България за първи път хранителна добавка или храна, предназначена за употреба при интензивно мускулно натоварване, подава до компетентния орган за регистрация уведомление по образец.

(2) Уведомлението по ал. 1 съдържа най-малко следната информация:

1. име и адрес, съответно наименование, седалище и адрес на управление и код по БУЛСТАТ/ЕИК за лицата, регистрирани в Република България, а за лицата, регистрирани в друга държава - членка на Европейския съюз, или страна по Споразумението за Европейското икономическо пространство - документ за еквивалентна регистрация, съгласно законодателството на страната;

2. адрес на обекта за производство, име или наименование и адрес на бизнес оператора, извършващ дейност в него, ако е различен от бизнес оператора по т. 1;

3. вид и адрес на обекта на складиране, ако е различен от този по т. 2;

4. описание на начина на търговия от разстояние и на средствата за комуникация, които ще се използват за търговия с храни от разстояние, съдържащо информацията по чл. 64, ал. 2, когато е приложимо;

5. дата на пускане на пазара в Република България на хранителната добавка/храната, предназначена за употреба при интензивно мускулно натоварване, която не може да бъде по-рано от 14 дни от подаване на уведомлението;

6. изчерпателен списък на съставките с информация за количеството на всяка от тях, използвано в хранителната добавка/храна, предназначена за употреба при интензивно мускулно натоварване.

7. предназначение на хранителната добавка.

(3) Уведомлението по ал. 2 се подава в два еднакви екземпляра и към него се прилагат:

1. образец на етикета, използван за съответната хранителна добавка/храна, предназначена за употреба при интензивно мускулно натоварване, опаковка и листовка, използвани за предоставяне на информация и реклама;

2. образец от оригиналния етикет, в случай че продуктът не е българско производство;

3. декларация, по образец за съответствие между състава на хранителната добавка/храната предназначена за употреба при интензивно мускулно натоварване и информацията обявена на етикета, както и за отсъствие в състава им на вещества определени в наредбите по чл. 81.

(4) За всяка хранителна добавка/храна, предназначена за употреба при интензивно мускулно натоварване се подава отделно уведомление.

(5) В случай на несъответствие на информацията по ал. 2 и 3 с нормативните изисквания, в 10-дневен срок от подаване на уведомлението, директорът на областната дирекция по безопасност на храните писмено уведомява бизнес оператора и определя срок за отстраняване на несъответствията, който не може да бъде по-кратък от 10 работни дни, по време на който срокът по ал. 2, т. 5, спира да тече.

(6) В 7-дневен срок от подаване на уведомлението, отстраняване на несъответствията, изтичане на срока за отстраняването им или от получаване на становище по ал. 9, компетентният орган за регистрация:

1. вписва хранителната добавка/храната, предназначена за употреба при интензивно мускулно натоварване в регистрите по чл. 80, ал. 1 или

2. издава заповед за отказ за вписване, при неотстраняване на несъответствията в срока по ал. 5 или становище за несъответствие по ал. 10.

(7) Заповедта по ал. 6, т. 2 се съобщава и може да се обжалва по реда на Административнопроцесуалния кодекс. Обжалването на заповедта не спира изпълнението ѝ.

(8) Хранителна добавка /храна, предназначена за употреба при интензивно мускулно натоварване, се пуска на пазара само, ако е вписана в регистъра по чл. 80, ал. 1.

(9) Не се допуска промяна в състава и наименованието на вписана в регистрите по чл. 80, ал. 1 хранителна добавка/храна, предназначена за употреба при интензивно мускулно натоварване.

(10) При необходимост изпълнителният директор на Българската агенция по безопасност на храните изисква становище от Центъра за оценка на риска по хранителната верига, Националния център по обществено здраве и анализи, Антидопингов център, Изпълнителна агенция по лекарствата и други институции и организации, съгласно компетентностите им, относно съответствие на хранителната добавка с нормативните изисквания по отношение на състава, количеството и вида на вложените съставки и на всяка друга информация, представена с документите по ал. 3.

(11) Центърът за оценка на риска по хранителната верига, Националният център по обществено здраве и анализи, Антидопинговият център, Изпълнителната агенция по лекарствата и другите институции и организации представят становището по ал. 10 в 10-дневен срок от получаване на искането. Изпълнителният директор на

Българската агенция по безопасност на храните изпраща становището до компетентния орган за регистрация за предприемане на действия по ал. 6.

(12) При деклариране на неверни данни в декларацията по ал. 3, т. 3 бизнес операторът носи наказателна отговорност по чл. 313 от Наказателния кодекс.

Чл. 80. (1) Областните дирекции по безопасност на храните водят и поддържат регистри на подадените уведомления за хранителните добавки и храни, предназначени за употреба при интензивно мускулно натоварване, пуснати на пазара по отделно, в които се вписват:

1. номер и дата на подаденото уведомление;
2. име или наименование и адрес на бизнес оператора по чл. 79, ал. 2, т. 1;
3. адрес на обекта за производство, име или наименование и адрес на бизнес оператора, извършващ дейност в него;
4. вид и адрес на обекта за складиране, ако е различен от този по т. 2;
5. наименование на хранителната добавка/храната, предназначена за употреба при интензивно мускулно натоварване;
6. състав на хранителната добавка/храната, предназначена за употреба при интензивно мускулно натоварване;
7. предназначение на хранителната добавка;
8. дата на пускане на пазара;
9. номер и дата на заповед за заличаване на регистрацията.

(2) Българската агенция по безопасност на храните поддържа на интернет страницата си публичен национален регистър на хранителните добавки и храни, предназначени за употреба при интензивно мускулно натоварване, пуснати на пазара, който съдържа данните от регистрите на областните дирекции по безопасност на храните и се актуализира до 10-то число на следващия месец.

(3) Зачистване от регистъра на хранителните добавки и храни, предназначени за употреба при интензивно мускулно натоварване, пуснати на пазара, се извършва със заповед на директора на областната дирекция по безопасност на храните:

1. при прекратяване на дейността по производство и търговия с вписана в регистъра хранителна добавка/храна, предназначена за употреба при интензивно мускулно натоварване, по писмено искане на оператора;
2. при неизпълнение на принудителна административна мярка по чл. 32, ал. 1, т. 3 и 4 от Закона за управление на хранителната верига;
3. в случаите по чл. 79, ал. 8.

Чл. 81. Министърът на здравеопазването и министърът на земеделието, храните и горите, съгласувано с министъра на младежта и спорта, определят с наредби:

1. изискванията към хранителните добавки;

2. хранителните вещества (витамините и минералите), които могат да се влагат при производството на хранителни добавки;
3. субстанции с хранителен или физиологичен ефект, които могат да се влагат при производството на хранителни добавки;
4. критериите за чистота на хранителните вещества, предназначени за влагане в хранителни добавки;
5. информацията, която трябва да се отбелязва при етикетиране на хранителните добавки;
6. растения и части от растения, които не могат да се влагат в хранителните добавки;
7. вещества, които не могат да се влагат в хранителните добавки;
8. изискванията към храни, предназначени за употреба при интензивно мускулно натоварване.

Раздел IV

ГЕНЕТИЧНОМОДИФИЦИРАНИ ХРАНИ

Чл. 82. (1) Пускане на пазара на генетично модифицирани храни, ГМО за използване във или като храни и храни, съдържащи съставки, произведени от ГМО, се извършва след получаване на разрешение от Европейската комисия по реда на Регламент (ЕО) № 1829/2003 на Европейския парламент и на Съвета от 22 септември 2003 година относно генетично модифицираните храни и фуражи (ОВ L 268, 18 октомври 2003 г.), наричан по-нататък „Регламент (ЕО) № 1829/2003“ и Регламент за изпълнение (ЕС) № 503/2013 на Комисията от 3 април 2013 година относно заявленията за разрешение за генетично модифицирани храни и фуражи в съответствие с Регламент (ЕО) № 1829/2003 на Европейския парламент и на Съвета и за изменение на регламенти (ЕО) № 641/2004 и (ЕО) № 1981/2006 на Комисията (ОВ L 157, 8 юни 2013 г.), наричан по-нататък „Регламент за изпълнение (ЕС) № 503/2013“ и при спазване на определените в разрешението условия.

(2) Национален компетентен орган, по смисъла на чл. 5 от Регламент (ЕО) № 1829/2003, е министърът на земеделието, храните и горите.

Чл. 83. (1) Бизнес оператор, който желае да пусне на пазара генетично модифицирани храни, ГМО за използване в или като храни и храни, съдържащи съставки, произведени от ГМО, подава писмено заявление в Министерството на земеделието, храните и горите или до национален компетентен орган на друга държава членка за получаване на разрешение.

(2) Заявлението по ал. 1 се изготвя и представя при спазване на правилата, определени в Регламент за изпълнение (ЕС) № 503/2013 и Регламент (ЕС) № 641/2004

(3) Към заявлението се прилага документ за платена такса в размер, определен с тарифата по чл. 113, ал. 1.

(4) Заявлението по ал. 1, може да включва и искане за пускане на генетично модифициран фураж или ГМО за използване в или като фураж.

(5) Министерството на земеделието, храните и горите в 14-дневен срок информира заявителя за получаването на заявлението, като изрично посочва датата на получаване. При необходимост министерството изисква от заявителя в 14-дневен срок да допълни или коригира информацията, съдържаща се в заявлението.

(6) В 7-дневен срок от установяване на пълнотата на заявлението, Министерството на земеделието, храните и горите го изпраща, заедно с приложените към него документи, на Европейския орган по безопасност на храните, за което информира заявителя.

(7) При поискване от страна на Европейския орган по безопасност на храните:

1. Центърът за оценка на риска по хранителната верига, съгласно чл. 6, параграф 3, буква „б“ от Регламент (ЕО) № 1829/2003, изготвя оценка за безопасността на храната, в съответствие с Регламент (ЕО) № 178/2002;

2. Министерството на земеделието, храните и горите, съгласно чл. 6, параграф 3, буква „в“ от Регламент (ЕО) № 1829/2003, изготвя оценка на риска за околната среда, по реда на чл. 66 от Закона за генетично модифицираните организми.

Чл. 84. Министерството на земеделието, храните и горите поддържа информация за съдържанието на регистъра по чл. 28 от Регламент (ЕО) № 1829/2003 на своята интернет страница.

Чл. 85. (1) В допълнение към изискванията по чл. 19 за етикетиране на храни, лицата по чл. 2, параграф 3 от Регламент (ЕО) № 1829/2003, са длъжни да спазват изискванията за етикетиране на генетично модифицирани храни, ГМО за използване в или като храни и храни, съдържащи съставки, произведени от ГМО, определени в Регламент (ЕО) № 1829/2003.

(2) В допълнение към изискванията по ал. 1, лицата по чл. 3, параграф 5 от Регламент (ЕО) № 1830/2003 на Европейския парламент и на Съвета от 22 септември 2003 година относно проследяването и етикерането на ГМО и проследяването на храни и фуражи от генетично модифицирани продукти и за изменение на Директива 2001/18/ЕО (ОВ L 268, 18.10.2003), наричан по-нататък „Регламент (ЕО) № 1830/2003“, са длъжни да изпълняват изискванията за проследимост и етикетиране на генетично модифицирани храни, ГМО за използване във или като храни и храни, съдържащи съставки, произведени от ГМО, определени в него.

(3) В случай че храната съдържа или се състои от ГМО в съотношение над допустимата прагова норма, определена в Регламент (ЕО) № 1830/2003, видът, количественото съдържание, уникалният идентификатор на ГМО и думите „Съдържа

ГМО" задължително се изписват на опаковката с размер не по-малък от 25 на сто от опаковката, с главни букви, с контрастен на останалата част от текста цвят.

(4) Храните могат да носят етикет „БЕЗ ГМО“, ако са произведени, съгласно добра производствена практика, гарантираща пълното отсъствието на всички съставки и добавки, съдържащи или произведени от ГМО.

(5) Добрите производствени практики за произведено „БЕЗ ГМО“, се разработват от браншовите организации и съюзи и се одобряват от министъра на земеделието, храните и горите.

(6) Бизнес операторите по ал. 1 са длъжни да имат въведени система и процедури за:

1. съхраняване на информацията по ал. 4;
2. идентифициране на операторите, от които са закупили и на които са продали храните, с цел гарантиране на проследимостта.

(7) Информацията обменяна между бизнес операторите, при пускане на пазара генетично модифицирана храна, ГМО за използване в или като храна или храна, съдържаща съставки, произведени от ГМО, включва: резултати от лабораторни анализи за това, че храната съдържа, състои се или е произведена от ГМО, както и уникалния идентификатор на ГМО в придружаващите партидата документи или върху етикета на продукта. Тази информация се предоставя на всеки един от следващите етапи от дистрибуцията на храните на пазара.

(8) При етикетирането на генетично модифицирана храна, ГМО за използване в или като храна или храна, съдържаща съставки, произведени от ГМО в допълнение към общите изисквания за етикетирането се спазват и специфичните правилата разписани в чл. 4, параграф 6 от Регламент (ЕО) № 1830/2003 и чл. 13 от Регламент (ЕО) № 1829/2003.

(9) Информацията по ал. 5 се съхранява 5 години след сключването на всяка сделка.

Чл. 86. Бизнес операторите вземат проби с цел да гарантират, че произведените от тях храни са в съответствие с изискванията на Регламент (ЕО) № 1829/2003. Периодичността на вземане на пробите се определя във внедрената система за управление на безопасността на храните, съизмерима с вида и размера на производство, която включва добри практики за производство, преработка или търговия с храни или процедури, основани на принципите на системата HACCP, съгласно чл. 5 от Регламент (ЕО) № 852/2004.

Чл. 87. Забранява се влагането на продукти и съставки, които се състоят, съдържат или са произведени от ГМО, при производството на храни предназначени за кърмачета и малки деца.

Раздел V
ХРАНИ, ОБЛЪЧЕНИ С ЙОНИЗИРАЩО ЛЪЧЕНИЕ

Чл. 88. (1) Облъчване на храни с йонизиращо лъчение се извършва само от лица, регистрирани за извършване на този вид дейност от министъра на здравеопазването или оправомощен от него заместник-министър.

(2) Облъчването на всеки отделен вид храна се извършва след издаване на отделно разрешение за това от министъра на здравеопазването или от оправомощен от него заместник-министър.

Чл. 89. (1) Облъчване на храни с йонизиращо лъчение се разрешава, когато има основателна технологична необходимост за това, няма опасност за здравето и е от полза за крайния потребител.

(2) С йонизиращо лъчение могат да се обработват само храни, които са включени в списъка на Европейския съюз за храни и хранителни съставки, които могат да бъдат обработени с йонизиращо лъчение, съгласно Директива 1999/2/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 22 февруари 1999 година за сближаване на законодателствата на държавите-членки относно храните и хранителните съставки, които са обработени с йонизиращо лъчение и Директива 1999/3/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 22 февруари 1999 година относно съставянето на списък на Общността за храни и хранителни съставки, които са обработени с йонизиращо лъчение.

(3) Облъчването на храни може да бъде използвано само с цел:

1. намаляване опасността от хранителни заболявания чрез унищожаване на болестотворни организми;
2. намаляване развалата на храните чрез забавяне или спиране на процесите на гниене и унищожаване на гнилостните микроорганизми;
3. намаляване загубите при съхранение на храните чрез забавяне на зреенето, прорастването или покълването;
4. премахване на организмите, вредни за растенията и за храните от растителен произход.

Чл. 90. (1) За регистрация за извършване на дейност „облъчване на храни с йонизиращо лъчение“ може да кандидатства дееспособно физическо лице или юридическо лице, регистрирано в Република България, което подава до министъра на здравеопазването заявление по образец. Заявлението съдържа:

1. име и адрес, съответно наименование, седалище и адрес на управление и код по БУЛСТАТ/ЕИК за лицата, регистрирани в Република България, а за лицата, регистрирани в друга държава-членка на Европейския съюз, или страна по Споразумението за Европейското икономическо пространство - документ за

еквивалентна регистрация, съгласно законодателството на държавата, както и адрес на обекта;

2. данни за регистрационния номер на лицензията за използване на източници на йонизиращо лъчение по чл. 15, ал. 3, т. 2 от Закона за безопасно използване на ядрената енергия;

3. информация за вида на източника на йонизиращо лъчение;

4. стандартизирани методи за определяне на общата средна погълната доза на полето и в облъчената храна.

(2) Към заявлението по ал. 1 се прилага списък на съответните храни по чл. 89, ал. 2, които ще се обработват с йонизиращо лъчение.

(3) При установяване на непълноти и несъответствия в представените документи по ал. 1 и 2 или при необходимост от представяне на допълнителна информация, заявителят се уведомява писмено в срок до 14 дни от подаване на заявлението, като се определя срок за отстраняването на несъответствията, който не може да бъде по-кратък от десет работни дни. При неотстраняване на несъответствията в определения срок заявлението не се разглежда.

(4) В 14-дневен срок от постъпване на заявлението, съответно от изтичане на срока по ал. 3, министърът на здравеопазването или оправомощен от него заместник-министър издава:

1. заповед за регистрация или

2. мотивиран отказ за регистрация.

(5) Отказът за регистрация подлежи на обжалване по реда на Административнопроцесуалния кодекс.

(6) Регистрацията за облъчване на храни с йонизиращо лъчение има срок на действие, равен на срока на действие на лицензията по чл. 15, ал. 3, т. 2 от Закона за безопасно използване на ядрената енергия. За извършената регистрация на лицето се издава удостоверение в срока по ал. 4.

(7) Регистрацията се прекратява при:

1. смърт на физическото лице, съответно заличаване на юридическото лице от Търговския регистър;

2. отнемане, прекратяване или изтичане на срока на лицензията по ал. 1, т. 2;

3. системно нарушаване на изискванията на закона от регистрираното лице;

4. установяване, че регистрираното лице е предоставило неверни сведения, които са послужили като основание за извършване на регистрацията;

5. искане на регистрираното лице.

(8) В случаите на ал. 7, т. 3 и 4 на лицата се налагат и предвидените по този закон административни наказания или имуществени санкции.

(9) За извършената регистрация и издадените удостоверения Министерството на здравеопазването води и поддържа публичен регистър, който публикува на интернет страницата си. В регистъра се вписват:

1. данни за лицето;
2. срокът на регистрацията;
3. данните по ал. 1, т. 4;
4. дата и основание за прекратяване на регистрацията.

(10) Министърът на здравеопазването уведомява писмено министъра на земеделието, храните и горите за извършените и прекратените регистрации.

(11) Министърът на здравеопазването съгласувано с министъра на земеделието, храните и горите издава наредба за условията и реда за обработката на храни с йонизиращо лъчение и за изискванията към тези храни.

Чл. 91. (1) Разрешение за облъчване на храна по чл. 89, ал. 2 се издава от министъра на здравеопазването или оправомощен от него заместник-министър за всеки конкретен случай на облъчване на храна.

(2) За получаване на разрешение за облъчване на храна бизнес операторът подава до Министерството на здравеопазването заявление, което съдържа:

1. вида на храната, която ще бъде облъчвана;
2. обекта, в който ще се извърши облъчването;
3. обосновка за необходимостта и целта на облъчването.

(3) Към заявлението по ал. 2 се прилага декларация дали храната или част от нея преди това е била подлагана на облъчване.

(4) Разрешението за облъчване на храна или отказ за това се издава в 14-дневен срок от подаване на заявлението.

(5) Министърът на здравеопазването уведомява писмено министъра на земеделието, храните и горите за издадените разрешения за облъчване на храна.

(6) Отказът подлежи на обжалване по реда на Административнопроцесуалния кодекс.

Раздел VI

ПУШИЛНИ АРОМАТИЗАНТИ, ИЗПОЛЗВАНИ ИЛИ ПРЕДНАЗНАЧЕНИ ЗА ВЛАГАНЕ В ИЛИ ВЪРХУ ХРАНИ

Чл. 92. (1) Бизнес оператор, който желае да пусне на пазара първичен пушилен кондензат или първична катранова фракция в списъка на Европейския съюз по чл. 6, параграф 1 на Регламент (ЕО) № 2065/2003 на Европейския парламент и на Съвета от 10 ноември 2003 година относно пушилни ароматизанти, използвани или предназначени за влагане в или върху храни (ОВ L 309, 26 ноември 2003 г.), наричан по-нататък „Регламент (ЕО) № 2065/2003“, подава писмено заявление до Министерство на земеделието, храните и горите за получаване на разрешение.

(2) Заявлението по ал. 1 съдържа данните по чл. 6, параграф 3 от Регламент (ЕО) № 2065/2003.

(3) Министерството на земеделието, храните и горите уведомява писмено заявителя в 14-дневен срок от получаване на заявлението, като посочва датата на получаване.

(4) Министерството на земеделието, храните и горите незабавно информира и изпраща за становище заявлението по ал. 1, както и всяка друга допълнителна информация, предоставена от заявителя, на Европейския орган по безопасност на храните, в съответствие с изискванията на Регламент (ЕО) № 2065/2003.

Чл. 93. (1) Изменение, временно прекратяване и отнемане на разрешение се извършват по реда на Регламент (ЕО) № 2065/2003.

(2) Разрешението се подновява на 10-годишен период, като не по-късно от 18 месеца преди изтичането на срока му на валидност бизнес операторът трябва да изпрати заявление до Европейската комисия. Продължаването на действието на разрешението се извършва по реда, определен в Регламент (ЕО) № 2065/2003.

Раздел VII НОВИ ХРАНИ

Чл. 94. Национален компетентен орган по смисъла на чл. 4 от Регламент (ЕО) № 258/1997 на Европейския парламент и на Съвета от 27 януари 1997 година относно нови храни и нови хранителни съставки, наричан по-нататък „Регламент (ЕО) № 258/1997“, е министърът на земеделието, храните и горите.

Чл. 95. (1) Бизнес оператор, който желае да пусне на пазара нова храна, подава заявление до Министерството на земеделието, храните и горите и до Европейската комисия, което съдържа информацията, посочена в чл. 6, параграф 1 на Регламент (ЕО) № 258/1997.

(2) Към заявлението по ал. 1 се прилага документ за платена такса за извършване на оценка на риска в размер, определен с тарифата по Закона за Центъра за оценка на риска по хранителната верига.

(3) В срок до 5 работни дни от подаване на заявлението в Министерство на земеделието, храните и горите се извършва проверка на пълнотата на заявлението и приложените документи и при установени непълноти се уведомява бизнес оператора по ал. 1, като се определя срок за отстраняването им, който не може да бъде по-кратък от 10 работни дни.

(4) В срок до 5 работни дни след получаване на заявлението или отстраняване на непълнотите Министерството на земеделието, храните и горите изпраща заявлението и досието до Центъра за оценка на риска по хранителната верига.

(5) Центърът за оценка на риска по хранителната верига извършва първоначална оценка на заявленията за разрешение за пускане на пазара на нови

храни, съгласно изискванията и в срока, определен в чл. 6, параграф 2 - 4 на Регламент (ЕО) № 258/1997.

(6) За извършената оценка Центърът за оценка на риска по хранителната верига изготвя мотивиран доклад със заключение относно съответствието на продукта с изискванията на чл. 3, параграф 1 на Регламент (ЕО) № 258/1997 и го изпраща в срок до 5 работни дни до Министерството на земеделието, храните и горите.

(7) Министерството на земеделието, храните и горите изпраща на Европейската комисия докладът за извършената оценка, съгласно изискванията на чл. 6, параграф 4 на Регламент (ЕО) № 258/1997.

Глава четвърта

ХРАНИТЕЛНО БАНКИРАНЕ И БЕЗВЪЗМЕЗДНО ПРЕДОСТАВЯНЕ НА ХРАНИ

Чл. 96. (1) Хранителното банкиране е механизъм за приемане, съхранение и предоставяне на хранителни продукти от юридически лица с нестопанска цел в обществена полза с цел осигуряване на хранително подпомагане на нуждаещи се лица.

(2) Хранително банкиране по този закон може да се извършва само от лица, получили разрешение за оператор на хранителна банка.

(3) Разрешенията за оператор на хранителна банка се издават от изпълнителния директор на Българската агенция по безопасност на храните

Чл. 97. (1) Дейностите по хранително банкиране са:

1. безвъзмездно предоставяне на храни от производители и търговци на храни;
2. складиране, съхранение и/или разфасоване и опаковане на дарените храни;
3. безвъзмездно предоставяне на дарените храни на нуждаещи се лица при спазване на изискванията за контрол и безопасност на храните по този закон.

(2) Списъкът на храните, обект на хранително банкиране, се утвърждава със заповед на министъра на земеделието, храните и горите, след съгласуване с министъра на финансите, по мотивирано предложение на изпълнителния директор на Българската агенция по безопасност на храните. Заповедта и списъкът се публикуват на интернет страниците на Министерството на земеделието, храните и горите и Българската агенция по безопасност на храните.

(3) Списъкът по ал. 2 съдържа и информация за сроковете, от и до които могат да се даряват храните, преди изтичане на срока на годност или трайност на съответната храна.

(4) Операторите осъществяващи хранително банкиране, получили разрешение по този закон, осигуряват и контролират спазването на нормативните изисквания към безвъзмездно получените от тях храни.

(5) Българската агенция по безопасност на храните извършва контрол върху операторите осъществяващи хранително банкиране по отношение безопасността на получаваните и даряваните храни.

(6) Министърът на труда и социалната политика утвърждава със заповед списък на групите нуждаещи се лица и на лицата, които предоставят социални услуги, на които операторите осъществяващи хранително банкиране могат да предоставят дарените храни. Заповедта и списъкът се публикуват на интернет страницата на Министерството на труда и социалната политика.

Чл. 98. Разрешение на оператор осъществяващ хранително банкиране може да бъде издадено на лице, което отговаря едновременно на следните условия:

1. е юридическо лице с нестопанска цел, определено за осъществяване на общественополезна дейност и вписано в Централния регистър при Министерството на правосъдието по чл. 45, ал. 1 от Закона за юридическите лица с нестопанска цел;

2. няма подлежащи на принудително изпълнение публични задължения;

3. разполага със собствени или наети обекти и/или площи в обекти за извършване на дейностите по хранително банкиране, които отговарят на хигиенните и/или на ветеринарно-санитарните изисквания, определени с нормативен акт и са регистрирани по реда на чл. 26;

4. обектите по т. 3 са разположени на територията на не по-малко от 20 на сто от областите в страната;

5. разполага със собствени и/или наети транспортни средства, когато това е необходимо за извършване на дейностите по хранително банкиране, които отговарят на изискванията за транспортиране на храни съгласно този закон;

6. разполага със собствена мрежа или мрежа от партньорски организации за безвъзмездно предоставяне на храни;

7. използва система за отчетност, която позволява органите на Българската агенция по безопасност на храните и органите по приходите на Националната агенция за приходите да извършват контрол на дарените, складираните и предоставените храни, включително по дарители, идентифицирани с единен идентификационен код по БУЛСТАТ.

Чл. 99. (1) За издаване на разрешение за оператор осъществяващ хранително банкиране се подава писмено заявление до изпълнителния директор на Българската агенция по безопасност на храните.

(2) Заявлението по ал. 1 съдържа данните по чл. 26, ал. 2, както и данни за вида на храните, които ще се получават, складираат и предоставят.

(3) Към заявлението по ал. 1 се прилагат следните документи:

1. удостоверение за наличие или липса на задължения по чл. 87, ал. 6 от Данъчно-осигурителния процесуален кодекс;

2. документ за собственост или договор за наем на помещенията и/или площите по чл. 98, т. 3 и копие от удостоверението за регистрация на обект по реда на чл. 26;

3. ръководство за потребителя за използваната система за отчетност;

4. план за извършване на дейността, който съдържа информация за:

а) дейностите по хранително банкиране, които ще бъдат извършвани;

б) годишния прогнозен обем на получените и безвъзмездно предоставени храни;

в) максималния складов капацитет за съхраняване на безвъзмездно получените храни - по видове храни;

г) начина на унищожаване на недарените храни в рамките на срока на годност или трайност;

5. финансова обосновка за източниците на финансиране и осигуряване на необходимите средства за осъществяване на дейностите по хранително банкиране, включително за унищожаване на дарени храни, които не са безвъзмездно предоставени от оператор осъществяващ хранително банкиране на нуждаещи се лица;

6. декларация, че лицето не е в производство по прекратяване по реда на Закона за юридическите лица с нестопанска цел.

Чл. 100.(1) Заявлението по чл. 99, ал. 1 се разглежда от оправомощени от изпълнителния директор на Българската агенция по безопасност на храните длъжностни лица.

(2) При установяване на нередовност в заявлението по чл. 99, ал. 1 със съобщение се указва на лицето да отстрани допуснатите нередовности в 14-дневен срок от получаване на съобщението.

(3) Когато нередовностите не са отстранени в срока по ал. 2, заявлението се връща на лицето и производството се прекратява с решение на изпълнителния директор на Българската агенция по безопасност на храните.

(4) В 30-дневен срок от постъпване на заявлението, съответно от отстраняване на нередовностите в него изпълнителният директор на Българската агенция по безопасност на храните издава или мотивирано отказва издаването на разрешение.

(5) Непроизнасянето в срок се смята за мълчалив отказ.

(6) Решенията по ал. 3 и 4 могат да се обжалват по реда на Административнопроцесуалния кодекс.

(7) В случаите на отказ заявителят може да подаде ново заявление за издаване на разрешение не по-рано от 90 дни от постановяване на решението за отказ, съответно от влизането в сила на съдебното решение, с което жалбата е отхвърлена като неоснователна.

Чл. 101. Изпълнителният директор на Българската агенция по безопасност на храните отказва издаването на разрешение, когато:

1. заявителят е предоставил неверни данни или документи с невярно съдържание, които са от значение за издаване на разрешението;
2. заявителят не отговаря на условията за издаване на разрешение.

Чл. 102. (1) Разрешението за оператор осъществяващ хранително банкиране се издава за срок до 5 години.

(2) Разрешението по ал. 1 съдържа:

1. наименование на органа, който го издава;
2. наименование и регистрационен номер на акта;
3. правни и фактически основания за издаване на акта;
4. наименование, седалище, адрес на управление и единен идентификационен код на лицето;
5. срок на разрешението;
6. обекти, чрез които ще се извършва дейността;
7. дата на влизане в сила на разрешението.

Чл. 103. Лице, получило разрешение за оператор осъществяващ хранително банкиране, е длъжно да уведоми изпълнителния директор на Българската агенция по безопасност на храните за всички промени в обстоятелствата, при които е издадено разрешението, в 14-дневен срок от настъпването им, като представи необходимите документи.

Чл. 104. (1) В Българската агенция по безопасност на храните се поддържа публичен регистър на издадените разрешения за оператори осъществяващи хранително банкиране.

(2) Изпълнителният директор на Българската агенция по безопасност на храните определя със заповед лицата, които поддържат регистъра на издадените разрешения за оператори осъществяващи хранително банкиране.

(3) Регистърът по ал. 1 се води, като се създава компютърна база данни и досиета за лицата, включващи обстоятелствата, подлежащи на вписване.

(4) На вписване подлежат само предвидените в чл. 105, ал. 1 обстоятелства и последвалите промени в тях.

(5) Вписванията в регистъра се извършват въз основа на решенията на изпълнителния директор на Българската агенция по безопасност на храните.

(6) Вписването на обстоятелствата за съответното лице се извършва въз основа на данните, съдържащи се в документите, представени пред изпълнителния директор на Българската агенция по безопасност на храните или служебно събрани от него.

(7) За всяко подлежащо на вписване в регистъра лице в компютърната база данни се създава електронно досие с уникален код, в което се извършват предвидените вписвания.

(8) За всяко подлежащо на вписване в регистъра лице се открива досие за всяко отделно разрешение, в което по реда на постъпването се подреждат всички отнасящи се до него документи, както и актовете на изпълнителния директор на Българската агенция по безопасност на храните.

(9) Информацията, която подлежи на вписване в регистъра, се актуализира в 14-дневен срок след постъпване на уведомлението по чл. 103.

Чл. 105. В регистъра по чл. 104, ал. 1 се вписват:

1. наименованието на юридическото лице с нестопанска цел, определено за осъществяване на общественополезна дейност;
2. единният идентификационен код по БУЛСТАТ;
3. датата на постъпване на заявлението за издаване на разрешение;
4. датата и номерът на решението, въз основа на което се издава разрешението;
5. датата и номерът на решението, с което изпълнителният директор на Българската агенция по безопасност на храните изменя или допълва издаденото разрешение;
6. видът и адресът на обектите, чрез които ще се извършва дейността;
7. наложените имуществени санкции и принудителни мерки.

Чл. 106. (1) Срокът на разрешението за оператор осъществяващ хранително банкиране се удължава с нов срок до 5 години, ако лицето е направило писмено заявление за това най-малко 6 месеца преди изтичането на срока на разрешението и отговаря на изискванията по чл. 98.

(2) В производството по удължаване на срока на разрешението се прилагат съответно редът и сроковете за подаване и разглеждане на заявленията за издаване на разрешение.

Чл. 107. (1) Действието на издадено разрешение за оператор осъществяващ хранително банкиране се прекратява с решение на изпълнителния директор на Българската агенция по безопасност на храните в следните случаи:

1. при изтичане на срока на разрешението;
2. по искане на оператор осъществяващ хранително банкиране, включително при прехвърляне на имуществото, с което се осъществява дейността по хранително банкиране;
3. при системно възпрепятстване на дейността на контролните органи;

4. ако оператор осъществяващ хранително банкиране не започне да извършва дейност в срок 12 месеца от влизането в сила на разрешението;

5. когато оператор осъществяващ хранително банкиране престане да отговаря на условията, при които е издадено разрешението;

6. когато оператор осъществяващ хранително банкиране е наложена имуществена санкция с влязло в сила наказателно постановление за повторно нарушаване на разпоредбите на този закон и/или на Закона за данък върху добавената стойност;

7. при прекратяване на юридическото лице с нестопанска цел.

(2) Производството по прекратяване на действието на разрешение започва по мотивирано решение на компетентния орган или по писмено искане на оператор осъществяващ хранително банкиране.

(3) Операторът осъществяващ хранително банкиране подава искане за прекратяване на действието на разрешението, което съдържа:

1. наименованието, седалището, адреса на управление и идентификационния код по БУЛСТАТ на заявителя;

2. регистрационния номер на разрешението;

3. обосновка на исканото прекратяване.

(4) Към искането се прилагат документи, доказващи основанието за прекратяване.

(5) Когато изпълнителният директор на Българската агенция по безопасност на храните започва производство за прекратяване на действието на издадено разрешение, на оператор осъществяващ хранително банкиране се изпраща писмено съобщение, като в него изрично се посочват основанията за прекратяване. Операторът осъществяващ хранително банкиране може да представи писмено становище по основанията за прекратяване на действието на разрешението в 14-дневен срок.

(6) Решението за прекратяване на действието на разрешението може да се обжалва по реда на Административнопроцесуалния кодекс.

(7) Лице, на което е прекратено разрешението за оператор осъществяващ хранително банкиране по решение на компетентния орган, не може да кандидатства за издаване на ново разрешение за същата дейност за срок от две години.

Чл. 108. Лицата по чл. 98 не дължат такса при регистрацията.

Чл. 109. Специфичните изисквания за безвъзмездно предоставяне на храни от лицата по чл. 98, извършването на дейности по хранително подпомагане на нуждаещи се лица, посредством метода за хранително банкиране и контрола върху тази дейност, се определят с наредба на Министерския съвет.

Глава пета
ОФИЦИАЛЕН КОНТРОЛ ВЪРХУ ХРАНИТЕ
Раздел I
ОБЩИ ПОЛОЖЕНИЯ

Чл. 110. Българската агенция по безопасност на храните осъществява:

1. официален контрол върху храните на всички етапи на производство, преработка и дистрибуция, с изключение на бутилирани натурални минерални, изворни и трапезни води;
2. официален контрол за оценка на съответствието на храните с изискванията на национални, утвърдени или браншови стандарти, когато е заявена претенция за тяхното спазване;
3. контрол за съответствие на храните с изискванията на Регламент (ЕО) № 834/2007, Регламент (ЕС) № 1151/2012 на Европейския парламент и на Съвета от 21 ноември 2012 г. относно схемите за качество на селскостопанските продукти и храни (ОВ, L 343 от 14 декември 2012 г.), Регламент за изпълнение (ЕС) № 543/2011 на Комисията от 7 юни 2011 г. за определяне на подробни правила за прилагането на Регламент (ЕО) № 1234/2007 на Съвета по отношение на секторите на плодовете и зеленчуците и на преработените плодове и зеленчуци (ОВ, L 146 от 1 юни 2011 г.), съгласно правомощията, дадени и от Закона за прилагане на Общата организация на пазарите на земеделски продукти на Европейския съюз;
4. официален контрол върху материали и предмети, предназначени за контакт с храни на всички етапи.

Чл. 111. Регионалните здравни инспекции към Министерство на здравеопазването извършват официален контрол върху бутилирани натурални минерални, изворни и трапезни води на всички етапи на производство, преработка и дистрибуция, включително и в обектите по чл. 75, ал. 1.

Чл. 112. Официалният контрол върху храните на всички етапи се извършва съгласно изискванията на Закона за управление на хранителната верига.

Чл. 113. (1) За издаване на необходимите документи по закона и за извършване на официален контрол в областта на храните и върху бутилирани натурални минерални, изворни и трапезни води, се събират такси в размер, определен с тарифите по чл. 3, ал. 4 от Закона за Българската агенция по безопасност на храните и чл. 46 от Закона за здравето.

(2) За извършване на услуги на физически и юридически лица, осъществяващи дейности по реда на закона, извън тези по ал. 1, се заплащат цени по

утвърден от изпълнителния директор на Българската агенция по безопасност на храните ценорозпис.

Чл. 114. (1) Производство на храни по национални стандарти - БДС се извършва след издаване на удостоверение от министъра на земеделието, храните и горите за съответствие на храните с качествата и характеристиките, заложиени в съответния национален стандарт – БДС, по утвърдена от него процедура.

(2) Министерството на земеделието, храните и горите води и поддържа публичен регистър на издадените удостоверения по ал. 1, който публикува на интернет страницата си.

(3) Регистърът по ал. 2 съдържа:

1. име или наименование и седалище на производителя;
2. адрес на предприятието;
3. номер на удостоверение за съответствие на продукта по чл. 63, ал. 3 от Закона за марките и географските означения, издадено от министъра на земеделието, храните и горите;
4. номер на удостоверение за съответствие на продукта с качествата и характеристиките на стандарта, издадено от директора на областната дирекция по безопасност на храните;
5. номер на заявление от производител за издаване на удостоверение по чл. 63, ал. 3 от Закона за марките и географските означения до директора на областната дирекция по безопасност на храните;
6. номер на доклад на комисията, определена със заповед на директора на областната дирекция по безопасност на храните.

Чл. 115. Министърът на земеделието, храните и горите обезсилва със заповед удостоверенията по чл. 114, ал. 1 при системни несъответствия на качествата и характеристиките на храните с установените в съответния национален стандарт - БДС.

Чл. 116. (1) Официален контрол върху храни, произведени по утвърдени и браншови стандарти и обозначаването за съответствие с тях, се извършва по процедури, утвърдени от изпълнителния директор на Българската агенция по безопасност на храните.

(2) Българската агенция по безопасност на храните води и поддържа публичен списък на бизнес операторите, които произвеждат храни по утвърдени и браншови стандарти, който публикува на интернет страницата си.

Раздел II

УСЛОВИЯ И РЕД ЗА ОСЪЩЕСТВЯВАНЕ НА ЛАБОРАТОРНА ДЕЙНОСТ

Чл. 117. (1) Определянето на официалните лаборатории, в които се извършва анализ на проби храни, взети за целите на официалния контрол и на националните референтни лаборатории за изпитване на храни се осъществява съгласно чл. 47 и чл. 48 от Закона за управление на хранителната верига.

(2) Определянето на лабораториите по ал. 1 се извършва по процедури, утвърдени от министъра на земеделието, храните и горите по предложение на изпълнителния директор на Българската агенция по безопасност на храните.

Чл. 118. Условието и редът за вземане на проби от храни и изискванията към методите за анализ, използвани за целите на официалния контрол, се определят с наредби на министъра на земеделието, храните и горите и министъра на здравеопазването, в случаите, когато няма пряко приложимо законодателство на Европейския съюз.

Чл. 119. (1) Бизнес операторите имат право да искат контролна експертиза в срок до 3 работни дни от получаване на съобщение за резултата от изпитването на взетите проби и заключенията на контролните органи. Всички разходи по провеждане на контролната експертиза са за сметка на бизнес операторите.

(2) Резултатът от изпитване, извършено от национална референтна лаборатория, референтна лаборатория на друга държава-членка или референтна лаборатория на Европейския съюз, е окончателен.

Глава шеста

ВЪВЕЖДАНЕ В ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ И ИЗНОС НА ХРАНИ

Чл. 120. (1) Въвеждането в Европейския съюз на храни се осъществява в съответствие с изискванията на глава трета, раздел II от Закона за управление на хранителната верига.

(2) При въвеждане на храни, съдържащи или състоящи се от ГМО, когато в законодателството на Европейския съюз са предвидени изисквания за контрол на ГМО, лицето, отговорно за партидата, представя в придружаващите я документи информация за вида и количественото съдържание на ГМО.

Чл. 121. (1) По искане на износител Българската агенция по безопасност на храните издава сертификат за износ на произведени в страната храни от неживотински произход и материали и предмети, предназначени за контакт с храни, който удостоверява, че продуктите и стоките са пуснати на пазара в съответствие с изискванията на националното законодателство и се дистрибутират свободно на територията на страната, ако страната за която се изнасят храните изисква това.

(2) Редът и начинът за издаване на сертификата по ал. 1, се определят с процедура, утвърдена от изпълнителния директор на Българската агенция по безопасност на храните.

Чл. 122. Министерството на здравеопазването издава здравен сертификат за износ на бутилирани води, предназначени за питейни цели по реда на чл. 37 от Закона за здравето.

Глава седма

Раздел I

НАЦИОНАЛЕН СЪВЕТ ПО ХРАНИТЕ

Чл. 123. (1) Създава се Национален съвет по храните (Национален съвет) като постоянен консултативен орган към министъра на земеделието, храните и горите, който координира държавната политика в сектор храни, за гарантиране на устойчивото му развитие.

(2) Председател на Националния съвет е министърът на земеделието, храните и горите, който със заповед определя състава му.

(3) В състава на Националния съвет влизат:

1. министърът на здравеопазването;
2. министърът на икономиката;
3. министърът на околната среда и водите,
4. министърът на труда и социалната политика,
5. министърът на образованието и науката,
6. изпълнителният директор на Българската агенция по безопасност на храните;
7. директорът на Центъра за оценка на риска по хранителната верига;
8. председателят на Националното сдружение на общините;
9. по един представител на ректорите на Тракийския университет, Лесотехническият университет и Университета по хранителни технологии;
10. по един представител на представителните сдружения за защита на потребителите.
11. по един представител на браншовите организации в секторите по класификация на икономическите дейности (КИД), както следва:
  - а) код 10.1 - Производство и преработка на месо; производство на месни продукти, без готови ястия;
  - б) код 10.2 - Преработка и консервиране на риба и други водни животни, без готови ястия;
  - в) код 10.3 - Преработка и консервиране на плодове и зеленчуци, без готови ястия;

- г) код 10.4 - Производство на растителни и животински масла и мазнини;
- д) код 10.5 - Производство на мляко и млечни продукти;
- е) код 10.6 - Производство на мелничарски продукти, нишесте и нишестени продукти;
- ж) код 10.7 - Производство на хлебни и тестени изделия;
- з) код 10.8 - Производство на други хранителни продукти (захар, какао, шоколадови и захарни изделия, преработени чай и кафе, хранителни подправки и овкусители, диетични храни, хранителни добавки и т.н.);
- и) код 10.12 - Производство и преработка на месо от домашни птици;
- й) код 11.0 - 11.01, 11.02, 11.03 и 11.04 - Производство на напитки (спиртни напитки, вина от грозде, други ферментирани напитки и т.н.);
- к) код 11.05 и 11.06 - Производство на пиво и производство на малц;
- л) код 11.07 - Производство на безалкохолни напитки, минерални и други бутилирани води;
- м) код 47.2 - Търговия на дребно в специализирани магазини с хранителни стоки и напитки;
- н) код 56.1. и 56.2 - Ресторанти и заведения за бързо обслужване; услуги по приготвяне и доставяне на храна.

(4) Съветът избира двама заместник-председатели, единият от които е представител на браншовите организации.

(5) Право на участие в заседанията на Националния съвет със съвещателен глас, при обсъждане на въпроси от тяхната компетентност, имат:

1. изпълнителният директор на Националната агенция по приходите;
2. директорът на Агенция Митници;
3. изпълнителният директор на Изпълнителната агенция за насърчаване на малките и средни предприятия;
4. председателят на Националния статистически институт;
5. председателят на Комисията за защита на потребителите;
6. директорът на Националния център за обществено здраве и анализи;
7. изпълнителният директор на Изпълнителната агенция по рибарство и аквакултури.

(6) Браншови организации, които не попадат в секторите по ал. 3, т. 11, но отговарят на критериите по чл. 126, ал. 1, т. 2 и т. 3, имат право да участват в заседанията на Националния съвет със съвещателен глас.

(7) Сдружения на потребители, които отговарят на критериите по чл. 170, ал. 1 от Закона за защита на потребителите, имат право да участват в заседанията на Националния съвет със съвещателен глас.

(8) Всеки от членовете на Националния съвет може да делегира задължението си на друг член на съвета или на друго лице за участие в заседанията му **чрез** изрично пълномощно.

Чл. 124. Министърът на земеделието, храните и горите издава правилник, с който се определят организацията на дейността на Националния съвет, редът за вземане на решения, кворумът и мнозинството, както и редът за избор на заместник-председателите.

Чл. 125. (1) Националният съвет има следните функции:

1. прави предложения и консултира провеждането на интегрирана държавна политика в областта на храните;

2. изразява писмено становище относно проекти за нормативни актове на база анализ на оценка на въздействието им;

3. изразява писмено становище по проекти за рамкови позиции и въпроси, поставяни от Европейските институции;

4. утвърждава браншови ръководства за добри производствени, търговски и хигиенни практики и за въвеждане, прилагане и поддържане на постоянна процедура или процедури, основаващи се на принципите на системата HACCP при производството, преработката и дистрибуцията на храни.

5. приема ежегоден доклад за състоянието на сектора, включващ предложения за мерки за провеждане на интегрирана държавна политика;

6. консултира изготвянето на национални политики за:

а) безопасен и здравословен начин на живот и балансирано хранене;

б) детско/младежко образование в подкрепа на активния и здравословен начин на живот;

в) привличане на млади специалисти и укрепване компетенциите на заетите в сектора;

г) подобряване информираността на потребителите;

д) насърчаване реализацията на храни.

7. изразява становище по годишния аграрен доклад, по единния многогодишен национален контролен план, в частта отнасяща се за храните, и по доклада за здравословното хранене и диетика, преди тяхното приемане.

(2) Становището на Националния съвет по ал. 1, т. 2 е неразделна част от всяка законодателна инициатива на Министерския съвет, свързана с производството, преработката и дистрибуцията на храни или с въздействие върху дейността на хранителната индустрия.

Чл. 126. (1) За участие в Националния съвет се допуска браншова организация, която отговаря кумулативно на следните критерии:

1. представлява поне 50% от обема или стойността на продукцията, на търговията или на преработката на съответния продукт или продукти в секторите по КИД;

2. е регистрирана преди поне три години или е универсален правопреемник или сдружение, в което участват браншови организации, регистрирани преди поне три години;

3. поддържа публична интернет страница и е член на национално представителна работодателска организация и на Отрасловия съвет за тристранно сътрудничество „Хранително вкусова промишленост“ към министъра на икономиката.

(2) Браншовите организации, които са членове на Националния съвет доказват пред министъра на земеделието, храните и горите съответствие с критериите по ал. 1 на всеки две години.

(3) Браншова организация, член на Националния съвет, която членува в европейска браншова организация в съответния сектор, доказва пред министъра на земеделието и храните съответствието си с критериите по ал. 1 веднъж на всеки 5 години.

(4) Браншовите организации, които отговарят на критериите по ал. 1, са национално представителни и се вписват в публичен регистър на Министерството на земеделието, храните и горите, който се публикува на интернет страницата на министерството.

Раздел II

БРАНШОВИ ОРГАНИЗАЦИИ НА ПРОИЗВОДИТЕЛИ ИЛИ ДИСТРИБУТОРИ НА ХРАНИ

Чл. 127. (1) Браншови организации на производители или дистрибутори на храни се учредяват по инициатива на производители или на дистрибутори в съответния сектор, регистрират се по реда на Закона за юридическите лица с нестопанска цел или по реда на друг специален закон и осъществяват своята дейност при спазване на изискванията на действащото законодателство, устава и вътрешните правила на организациите.

(2) Браншовите организации представят в Министерството на земеделието, храните и горите удостоверение за актуално състояние, списък на своите членове и доказателства за съответствие с критериите по чл. 126, ал. 1, т. 3.

Чл. 128. Браншовите организации на производители и дистрибутори на храни имат право да:

1. участват в разработването на стратегии, анализи, програми и становища за развитие на съответния бранш и да съдействат за тяхното изпълнение;

2. информират компетентните органи за извършени нарушения при производството или дистрибуцията на храни и получават информация за предприетите действия;

3. дават становища при изготвянето на проекти на нормативни актове с отношение към съответния бранш;

4. разработват браншови стандарти за групите храни от съответния сектор и ги предоставят в Министерството на земеделието, храните и горите за разглеждане и утвърждаване от Националния съвет;

5. предоставят информация във връзка с разработването на позиции за участие в заседанията на работните групи на Европейската комисия и работните групи и комитети на Съвета на Европейския съюз.

Раздел III

ПОМИРИТЕЛНА КОМИСИЯ

Чл. 129. (1) Към министъра на земеделието, храните и горите се създава помирителна комисия, която съдейства за извънсъдебно разрешаване на спорове между бизнес оператори, включително и за спазването на добрите практики и неприлагането на нелоялни търговски практики.

(2) Помирителната комисия осъществява дейността си съгласно правилник, издаден от министъра на земеделието, храните и горите.

(3) Производството пред помирителната комисия е безплатно.

Чл. 130. (1) Помирителната комисия се състои от председател, определен със заповед на министъра на земеделието, храните и горите, и членове - лица, предложени от браншовите организации на производители и дистрибутори на храни, представени в Националния съвет. Списъкът с предложените членове се одобрява от министъра на земеделието, храните и горите.

(2) За председател на помирителната комисия се определя лице с юридическо образование и професионален опит не по-малко от 10 години.

(3) За членове на помирителната комисия се предлагат лица с висше юридическо или икономическо образование и лица, които са специалисти в областите, свързани с производството или търговията с храни и които имат професионален опит не по-малко от пет години.

(4) Помирителната комисия провежда помирително производство в тричленен състав, състоящ се от председателя и двама членове, които се избират от списъка по ал. 1 от всяка от страните по спора. Всяка страна представя предложение за избор на член на помирителната комисия до нейния председател.

(5) Помирителното производство може да се проведе от председателя или само от един член на помирителната комисия, в случай че страните по спора са постигнали писмено съгласие за това. В писменото съгласие се посочва член от състава на помирителната комисия, който да проведе производството, а в случай, че не може да се постигне съгласие, същият се определя от председателя ѝ.

(6) Не може да участва в помирителното производство член на комисията:

1. който е съпруг или се намира във фактическо съжителство, или е роднина по права, съребрена линия до четвърта степен или по сватовство до трета степен с някоя от страните по спора;

2. който е бил представител или пълномощник на страна по спора;

3. който е бил в трудово или гражданско правоотношение с някоя от страните по спора през последните три години;

4. за който съществуват други обстоятелства, пораждащи основателно съмнение в неговата безпристрастност.

(7) Председателят или член на комисията е длъжен да си направи отвод, ако е налице обстоятелство по ал. 6.

(8) Председателят и членовете на комисията подписват декларация, че не са налице обстоятелствата по ал. 6 за всяка процедура, в която участват, и я предоставят на страните по спора.

(9) Всяка от страните по спора има право да поиска отстраняване на председателя или член на комисията, ако е налице обстоятелство по ал. 6.

(10) Председателят и членовете на комисията нямат право да разгласяват търговска или професионална тайна, които са им станали известни във връзка с изпълнението на задълженията им.

Чл. 131. (1) Помирителното производство се образува въз основа на писмено възражение от бизнес оператор.

(2) Във възражението се посочват фактите и обстоятелствата по спора, конкретните искания, както и избраният член на помирителната комисия от списъка по чл. 130, ал. 1. Към възражението се прилагат всички документи, необходими за изясняване предмета на спора.

(3) Не се разглеждат анонимни възражения, възражения по спор, за който има приключило помирително производство на помирителната комисия или спорът е отнесен за решаване пред съдебен орган.

(4) Приключило помирително производство може да се преразгледа, ако се отнася до нови факти и обстоятелства и спорът не е отнесен за решаване от съдебен орган или е във връзка с изпълнението на постигнато споразумение между страните по спора.

(5) Ако възражението е непълно или неясно или липсват достатъчно документи, помирителната комисия оставя възражението без движение, информира подателя и определя 14-дневен срок за отстраняване на недостатъка.

(6) Възражението се изпраща на засегнатите лица, които в 14-дневен срок представят становища и доказателства.

(7) В едномесечен срок от образуване на помирителното производство председателят на комисията определя ден, час и място за провеждане на заседанието и изпраща покана за участие до страните по спора.

Чл. 132. (1) Помирительната комисия разглежда спора в открито заседание, като при необходимост може да поиска от страните допълнителни документи, информация или доказателства.

(2) Помирительната комисия може да привлича вещи лица за изясняване на спора по искане на страните в производството.

(3) Всички разходи по ал. 1 и 2 са за сметка на страните в производството.

Чл. 133. (1) Помирительното производство завършва със сключване на писмено споразумение между страните. Споразумението се изготвя от страните по спора в тримесечен срок от образуването на помирителното производство и се предоставя на комисията за одобряване.

(2) В случай, че страните не представят писмено споразумение в срока по ал. 1 или споразумението не е одобрено от комисията в 20-дневен срок от представянето му, производството се прекратява.

Глава осма

АДМИНИСТРАТИВНОНАКАЗАТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

Чл. 134. (1) Наказва се с глоба или имуществена санкция в размер от 2000 до 4000 лв., ако не подлежи на по-тежко наказание, който:

1. наруши забраната по чл. 4;
2. извършва дейност без да е вписан в регистрите по чл. 28, ал. 1, чл. 33, ал. 1, чл. 38, ал. 1 и 47, ал. 1;
3. е вписан в регистрите по чл. 28, ал. 1 и чл. 33, ал. 1, но осъществява дейност или произвежда, преработва и дистрибутира групи и подгрупи храни, които не са разрешени за обекта или за бизнес оператора или не са посочени в удостоверението за одобрение;
4. пуска на пазара бутилирани натурални минерални, изворни и трапезни води в нарушение на чл. 66, ал. 1 и 2.
5. извършва облъчване на храни с йонизиращи лъчения в нарушение на чл. 88 и 89;

6. пуска на пазара или използва неразрешени субстанции при производство на материали и предмети, предназначени за контакт с храни;

7. опакова храни в опаковки, които пренасят в храната свои съставни части в количества, представляващи опасност за човешкото здраве, водещи до неприемливи промени в състава на храната или до влошаване на органолептичните ѝ характеристики;

8. пуска на пазара или използва неразрешени първични пушилни кондензати и първични катранови фракции във или върху храни или при производството на извлечени пушилни ароматизанти, в нарушение на чл. 92;

9. използва добавки, ароматизанти и разтворители, които не са разрешени, при производството на храни или са в количества по-високи от определените по Регламент (ЕО) № 1333/2008 на Европейския парламент и на Съвета от 16 декември 2008 година относно добавките в храните (ОВ, L 354 от 31 декември 2008 г.);

10. произвежда и продава нова храна или нова хранителна съставка, в нарушение на закона;

11. пусне за първи път на пазара в Република България храна по Регламент (ЕС) № 609/2013 относно храните, предназначени за кърмачета и малки деца, храните за специални медицински цели и заместителите на целодневния хранителен прием за регулиране на телесното тегло и за отмяна на Директива 92/52/ЕИО на Съвета, директиви 96/8/ЕО, 1999/21/ЕО, 2006/125/ЕО и 2006/141/ЕО на Комисията, Директива 2009/39/ЕО на Европейския парламент и на Съвета и регламенти (ЕО) № 41/2009 и (ЕО) № 953/2009 на Комисията (ОВ, L 181 от 29 юни 2013 г.), и Регламент (ЕО) № 1925/2006 на Европейския парламент и на Съвета от 20 декември 2006 година относно влагането на витамини, минерали и някои други вещества в храните, в нарушение на чл. 76.

(2) Когато нарушенията по ал. 1 са извършени от бизнес оператор, се налага глоба или имуществена санкция в размер от 4000 до 6000 лв.

Чл.135. (1) Който произвежда и продава генетично модифицирана храна, ГМО за използване във или като храна или храна, съдържаща съставки, произведени от ГМО, в нарушение на този закон, ако не подлежи на потешко наказание, се наказва с глоба от 25 000 до 35 000 лв., а при повторно извършване на същото нарушение - с глоба от 35 000 до 70 000 лв.

(2) За нарушение по ал. 1, извършено от юридическо лице или едноличен търговец, се налага имуществена санкция в размер от 50 000 до 70 000 лв., а при повторно нарушение - от 70 000 до 110 000 лв.

Чл. 136. (1) Наказва се с глоба или имуществена санкция в размер от 1000 до 2000 лв., ако не подлежи на по-тежко наказание, който:

1. пусне за първи път на пазара в Република България хранителна добавка или храна, предназначена за употреба при интензивно мускулно натоварване, в нарушение на изискванията на чл. 79;

2. произвежда и доставя директно малки количества суровини и храни от животински произход в нарушение на чл. 37-40;

3. използва генерични обозначения на храни в нарушение на изискванията на Регламент (ЕС) № 907/2013 на Комисията от 20 септември 2013 година за определяне на правила относно заявленията във връзка с използването на генерични обозначения (наименования) (ОВ, L 251 от 21 септември 2013 г.);

4. наруши забраната по чл. 22;

5. транспортира храни, с превозни средства, които не отговарят на изискванията, определени в приложение II, Глава IV от Регламент (ЕО) № 852/2004 или не са регистрирани по реда на този закон;

6. допуска извършването на дейност в негов обект от лица, които не са преминали медицински прегледи или не притежават съответното образование или квалификация.

(2) Когато нарушенията по ал. 1 са извършени от бизнес оператор, се налага глоба или имуществена санкция в размер от 2000 до 3000 лв.

Чл. 137. (1) Наказва се с глоба или имуществена санкция в размер от 2000 до 4000 лв. ако не подлежи на по-тежко наказание, който:

1. наруши разпоредби на Регламент № 1169/2011 за предоставянето на информация за храните на потребителите;

2. рекламира и представи храни, използвайки здравни претенции, невключени в списъка по Регламент № 432/2012 на Комисията от 16 май 2012 година за създаване на списък на разрешените здравни претенции за храни, различни от претенциите, които се отнасят до намаляване на риска от заболяване и до развитието и здравето на децата (ОВ, L 136 от 25 май 2012 г.);

3. съхранява храни в нарушение на изискванията, условията и информацията, посочени от производителя;

4. не прилага и не поддържа постоянна процедура или процедури, основаващи се на принципите на системата HACCP, съгласно изискванията на чл. 5 на Регламент (ЕО) № 852/2004;

5. не спазва изискванията за проследимост, посочени в чл. 18 от Регламент (ЕО) № 178/2002;

6. не спазва изискванията за поддържане на система за проследимост по Регламент (ЕО) № 1935/2004;

7. промени състава или наименованието на пусната на пазара хранителна добавка/храна, предназначена за употреба при интензивно мускулно натоварване, вписана в регистъра по чл. 80, ал. 1;

8. при осъществяване на дейността си не спазва хигиенните изисквания, определени с наредбите по чл. 6 и 7;

9. извършва търговия с храни от разстояние в нарушение на чл. 61 - 65;

(2) Когато нарушенията по ал. 1 са извършени от бизнес оператор, се налага глоба или имуществена санкция в размер от 4000 до 6000 лв.

Чл. 138. (1) Наказва се с глоба от 2000 до 4000 лв., ако не подлежи на по-тежко наказание, който в нарушение на този закон и подзаконовите актове по прилагането му:

1. не изпълни задължение за уведомяване, не осигури достъп, не представи необходимите документи и данни на контролните органи или възпрепятства изпълнението на служебните им задължения, включително взимането на проби;

2. не изпълни разпореждане на длъжностно лице, издадено в рамките на неговата компетентност.

(2) Когато нарушенията по ал. 1 са извършени от бизнес оператор, се налага имуществена санкция в размер от 4000 до 6000 лв.

Чл. 139. Наказва се с глоба от 500 до 1500 лв., ако не е предвидено по-тежко наказание, длъжностно лице, което:

1. не изпълни или изпълни несвоевременно задължения или контролни правомощия, възложени му по този закон, подзаконовите актове по прилагането му, както и решения и предписания, основани на тях;

2. съгласува, одобри или издаде документ в нарушение на този закон и на подзаконовите актове по прилагането му;

3. не вземе своевременно мерки за предотвратяване и спиране на незаконни дейности или за премахване на последиците от нарушенията;

4. за съгласуване, одобряване или издаване на документи поставя като условия или изисква документи, каквито не се предвиждат с този закон, с подзаконовите актове по прилагането му или с друг нормативен акт;

5. в срок, определен с нормативен акт, не се произнесе по искане за разрешаване, одобряване или издаване на документи или не извърши проверка.

Чл. 140. (1) Наказват се с глоба от 1000 лв. до 2000 лв. или се налага имуществена санкция от 2000 лв. до 4000 лв. на лицата по чл. 4, параграф 1 от Регламент (ЕО) № 852/2004 на Европейския парламент и Съвета от 29 април 2004 година относно хигиената на храните, които не изпълняват задълженията си, произтичащи от разпоредбите на регламента.

(2) За други нарушения на този закон и на подзаконовите актове по прилагането му наказанието е глоба или имуществена санкция в размер от 1000 до 3000 лв., ако не е предвидено по-тежко наказание.

Чл. 141. Ако лице извърши повторно нарушение по този закон или подзаконовите актове по прилагането му, след като е имало влязло в сила наказателно постановление, в срок от 3 години от влизането му в сила, глобата или имуществената санкция е в троен размер.

Чл. 142. За извършени системни нарушения на този закон и на подзаконовите актове по прилагането му, за срок от 3 години, глобата или имуществената санкция е в петорен размер на най-високата постановена глоба или имуществена санкция.

Чл. 143. При плащане на наложената глоба или имуществена санкция в 7-дневен срок от издаването на наказателното постановление лицето дължи 70 на сто от размера на глобата, съответно на имуществената санкция.

Чл. 144. (1) Нарушенията по закона и подзаконовите актове по прилагането му се установяват с актове на:

1. инспектори в областните дирекции по безопасност на храните, осъществяващи официален контрол;
2. служители на Министерството на земеделието, храните и горите, оправомощени от министъра;
3. държавни здравни инспектори, по смисъла на Закона за здравето, осъществяващи официален контрол върху храните.
4. служители на Министерството на здравеопазването, оправомощени от министъра.

(2) Лицата по ал. 1, т. 1 имат право да проверяват пътните превозни средства, превозващи храни на територията на съответната областна дирекция по безопасност на храните, както и право на достъп до всички документи, свързани с управляваното превозно средство и с извършвания превоз.

Чл. 145. Наказателните постановления по закона и подзаконовите актове по прилагането му се издават от:

1. директорите на областните дирекции по безопасност на храните - за нарушения, установени от лицата по чл. 144, ал. 1, т. 1;
2. министъра на земеделието, храните и горите или оправомощено от него лице за нарушенията, установени от лицата по чл. 144, ал. 1, т. 2;
3. директорите на регионалните здравни инспекции – за нарушения, установени от лицата по чл. 144, ал. 1, т. 3;
4. министъра на здравеопазването или оправомощено от него лице - за нарушенията, установени от лицата по чл. 144, ал. 1, т. 4.

Чл. 146. Установяването на нарушенията, съставянето на актове, издаването, обжалването и изпълнението на наказателни постановления, се извършват по реда на Закона за административните нарушения и наказания.

Допълнителни разпоредби

§ 1. По смисъла на този закон:

1. „Активни и интелигентни материали и предмети, предназначени за контакт с храни“ са съгласно чл. 3, букви „а“ и „б“ на Регламент (ЕО) № 450/2009.

2. „Бизнес оператор с храни“ е лице, както е определено в чл.3, параграф 3 на Регламент 178/2002.

3. „Вид дейност“ е отделна операция извършвана върху храните, която попада в обхвата на един от етапите на производство, преработка и дистрибуция, но може да бъде извършвана самостоятелно по време или място.

4. „Генерично обозначение“ е обозначение (наименование), традиционно използвано за обозначаване на особеност на клас храни или напитки, което би могло да внушава ефект върху здравето на човека, и за което е получено одобрение от Европейската комисия по реда на Регламент (ЕС) № 907/2013.4. "Груби нарушения" са нарушения на изискванията на този закон или нормативните актове по прилагането му, довели до непосредствена опасност за здравето на хора, животни, замърсяване на околната среда или до значителни икономически загуби.

5. „Груби нарушения“ са нарушения на изискванията на този закон или нормативните актове по прилагането му, довели до непосредствена опасност за здравето на хора, животни, замърсяване на околната среда или до значителни икономически загуби.

6. "Групи храни" са храни, обединени на базата на техния произход и състав, както следва:

- а) мляко, млечни продукти,
- б) млечни аналози - имитиращи продукти, съдържащи в състава си мляко;
- в) месо и месни продукти;
- г) риба, рибни продукти и други морски храни;
- д) яйца и яйчни продукти;
- е) масла и мазнини;
- ж) зърнено-житни храни и храни на зърнено-житна основа;
- з) печива;
- и) варива;
- й) зеленчуци - сурови, консервирани, замразени, изсушени, ферментирани, зеленчукови сокове;
- к) плодове - пресни, замразени, изсушени, консервирани, под формата на нектари и плодови сокове, конфитюри, мармалади, желета и компоти;

- л) ядки и маслодайни семена;
- м) захар, захарни и шоколадови изделия, мед, трапезни посладители;
- н) соли, подправки и продукти за подправяне;
- о) безалкохолни напитки;
- п) бутилирани натурални минерални, изворни и трапезни води;
- р) пиво;
- с) вино;
- т) високоалкохолни напитки;
- у) кафе, чай, какао;
- ф) консерви;
- х) готови за консумация кулинарни изделия;
- ц) добавки в храните, ензими и ароматизанти;
- ч) хранителни добавки;

ш) храни със специално предназначение, които поради специфичния си състав или начин на производство ясно се разграничават от храните за нормална консумация.

щ) други храни – майонези, сосове, сухи супи и бульони, пасти за намазване, мая и др.

7. „Доставчик на услуги“ е лице, което извършва каквато и да е услуга на информационното общество, тоест, каквато и да е услуга, нормално предоставяна срещу възнаграждение, от разстояние, чрез електронно средство и по индивидуална молба на получателя на услугата.

8. „Измама с храни“ е съзнателното с цел облага заместване, добавяне, фалшифициране или невярно представяне на храни, хранителни съставки, или опаковки на храни, както и неверни или заблуждаващи потребителите претенции за конкретни храни.

9. „Краен потребител“ потребител определен в чл. 3 параграф 18 от Регламент 178/2002

10. „Материали и предмети, предназначени за контакт с храни“ са съдове, прибори, опаковъчни материали и други материали и предмети, които употребени според предназначението си влизат в контакт с храните.

11. „Местни обекти за търговия на дребно“ са обекти за търговия на дребно с храни от животински произход, до които се доставят първични продукти по чл. 1, параграф 2, буква „в“ на Регламент (ЕО) № 852/2004 и чл. 1, параграф 3, букви „в“, „г“ и „д“ на Регламент (ЕО) № 853/2004 от животновъдни/земеделски обекти разположени само в същата административна област или в една съседна административна област, на които земеделският стопанин, извършващ доставката е ползвател, наемател или собственик.

12. „Обект“ е всяка единица, в която се извършва предприемаческа дейност, с цел печалба или без печалба, свързана с който и да било етап от производството,

преработката или дистрибуцията на храни и включва: земя (включително земя под вода) със или без сгради, предприятие, превозно средство (включително лодка, кораб, самолет, железопътен вагон или друго); подвижен, временен, преместваем или открит обект.

13. „Подгрупа храни“ са производни на съответната група храна, обединени на базата на видова принадлежност, идентичност в технологията на производство и/ или условията на съхранение.

14. „Проследимост“ е възможност за проследяване на храна или хранителна съставка, както е определено в чл. 3 параграф 15 от Регламент 178/2002.

15. „Първичен продукт“ е продукт, определен в чл. 2 параграф 1, буква „б“ от Регламент 852/2004

16. „Първично производство“ е дейност както е определена в чл. 3 параграф 17 от Регламент 178/2002.

17. „Самоконтрол“ е система разработена от бизнесоператора с храни за да гарантира, че храната, местата на първично производство и обектите за производство, обработка и дистрибуция на храни, както и извършваните в тях дейностите отговарят на законоустановените изисквания.

18. „Системни нарушения“ са три или повече нарушения на изискванията на този закон и нормативните актове по прилагането му, за които на лицето са наложени административни наказания с влезли в сила наказателни постановления.

19. „Системно възпрепятстване“ е създаване на затруднения на контролните органи при осъществяване на дейността им два или повече пъти в рамките на една календарна година.

20. „Системни несъответствия“ са три последователни несъответствия или пет несъответствия, в рамките на една календарна година, на произведените храни с качествата и характеристиките, включени в съответния национален стандарт – БДС, установени с протокол, съдържащ резултати от лабораторно изпитване.

21. „Търговия на дребно“ е дейност както е определена в чл. 3 параграф 7 от Регламент 178/2002.

22. „Трета страна“ е държава, която не е членка на Европейския съюз.

23. „Търговия с храни от разстояние“ е продажбата, предлагането за продажба и всяко разпореждане, доставка или прехвърляне на храни на трети лица срещу или без възнаграждение, при което страните не се намират едновременно на едно и също място.

24. „Храна“ е вещество или продукт определено в чл.2 от Регламент 178/2002.

25. „Храна от животински произход“ е продукт от животински произход, както е определен в Приложение I, параграф 8, точка 1 от Регламент 853/2002

26. „Храни, предназначени за употреба при интензивно мускулно натоварване“ са храни със специално предназначение, предназначени за задоволяване на

специфичните хранителни потребности на организма при интензивна мускулна дейност, използвани съгласно указанията за употреба на производителя.

27. „Хранителни добавки“ са храни, предназначени да допълнят нормалната диета и които представляват концентрирани източници на витамини и минерали или други вещества с хранителен или физиологичен ефект, използвани самостоятелно или в комбинация, които се пускат на пазара в дозирани форми, като капсули, таблетки, хапчета и други подобни, на прах, ампули с течност и други подобни течни или прахообразни форми, предназначени да бъдат приемани в предварително дозирани малки количества.

§ 2. За целите на този закон се прилагат дефинициите, определени в приложимото законодателство на Европейския съюз и в Закона за управление на хранителната верига.

Преходни и заключителни разпоредби

§ 3. Този закон отменя Закона за храните (обн., ДВ, бр. 90 от 1999 г.; изм., бр. 102 от 2003 г., бр. 70 от 2004 г., бр. 87, 99 и 105 от 2005 г., бр. 30, 31, 34, 51, 55, 80 и 96 от 2006 г., бр. 31, 51 и 53 от 2007 г., бр. 36 и 69 от 2008 г., бр. 23, 41, 74, 82 и 93 от 2009 г., бр. 23, 25, 59, 80 и 98 от 2010 г., бр. 8 от 2011 г., бр. 54 и 77 от 2012 г., бр. 68 от 2013 г., бр. 26 от 2014 г., бр. 14 и 56 от 2015 г., бр. 28, 44 и 88 от 2016 г.).

§ 4. Започнатите до влизането в сила на закона административни производства и производства по издаване на разрешителни и удостоверения се довършват по досегашния ред.

§ 5. Започнатите до влизането в сила на закона процедури по въвеждане в експлоатация на обекти за производство и търговия с храни, се довършват по досегашния ред.

§ 6. Издадените удостоверения за регистрация съгласно чл. 12 от отменения Закон за храните за обектите, подлежащи на одобрение по чл. 31, запазват действието си.

§ 7. Подзаконовите нормативни актове, издадени на основание отменения Закон за храните, запазват действието си, доколкото не противоречат на този закон и до изричното им отменяне.

§ 8. Министерският съвет приема тарифите по чл. 113, ал. 1 в тримесечен срок от влизане в сила на закона.

§ 9. (1) В двумесечен срок от влизането в сила на закона изпълнителният директор на Българската агенция по безопасност на храните и директорите на регионалните здравни инспекции одобряват образците на документи по този закон.

(2) Образците на документи, одобрени от изпълнителния директор на Българската агенция по безопасност на храните се публикуват на интернет страницата ѝ.

§ 10. В 6-месечен срок от влизането в сила на закона министърът на здравеопазването признава служебно и вписва в съответния списък по чл. 70, ал. 1 всички предлагани на пазара към датата на обнародване натурални минерални и изворни води, които отговарят на изискванията към бутилираните натурални минерални, изворни и трапезни води, предназначени за питейни цели. Предлагането на пазара за определен продукт се установява чрез проверки от компетентните органи за регистрация на бизнес операторите.

§ 11. Министерският съвет, министърът на земеделието, храните и горите и министърът на здравеопазването издават подзаконовите нормативни актове по прилагането на закона в шестмесечен срок от влизането му в сила.

§ 12. Бизнес операторите, които осъществяват търговия с храни от разстояние, са длъжни в тримесечен срок от влизане в сила на закона да изпълнят изискванията на глава втора, раздел IV.

§ 13. В Закона за ветеринарномедицинската дейност (обн., ДВ, бр. 87 от 2005 г.; изм., бр. 30, 31, 55 и 88 от 2006 г., бр. 51 и 84 от 2007 г., бр. 13, 36 и 100 от 2008 г., бр. 27, 35, 74, 95 и 102 от 2009 г., бр. 25 и 41 от 2010 г., бр. 8 и 92 от 2011 г., бр. 77, 82 и 97 от 2012 г., бр. 7, 15, 66, 68, 83 и 99 от 2013 г., бр. 98 от 2014 г., бр. 14 от 2015 г., бр. 14, 34 и 58 от 2016 г.) се правят следните изменения:

1. Членове 245 - 248 се отменят.
2. В чл. 249 ал. 3 се отменя.

§ 14. В Закона за водите (обн., ДВ, бр. 67 от 1999 г.; изм., бр. 81 от 2000 г., бр. 34, 41 и 108 от 2001 г., бр. 47, 74 и 91 от 2002 г., бр. 42, 69, 84 и 107 от 2003 г., бр. 6 и 70 от 2004 г., бр. 18, 77 и 94 от 2005 г., бр. 29, 30, 36 и 65 от 2006 г.; попр., бр. 66 от 2006 г.; изм., бр. 105 и 108 от 2006 г., бр. 22 и 59 от 2007 г., бр. 36, 52 и 70 от 2008 г., бр. 12, 32, 35, 47, 82, 93, 95 и 103 от 2009 г., бр. 61 и 98 от 2010 г., бр. 19, 28, 35 и 80 от 2011 г., бр. 45, 77 и 82 от 2012 г., бр. 66 и 103 от 2013 г., бр. 26, 49, 53 и 98 от 2014 г. и бр. 12, 14, 17, 58, 61, 95 и 101 от 2015 г., бр.15, 51, 52 и 95 от 2016 г. и бр.12 от 2017 г.) в чл. 21 се правят следните изменения:

1. В ал. 1 думите „и/или комплексна балнеологична оценка“ и „и/или стопанска оценка от Министерството на околната среда и водите“ се заличават.

2. Алинея 2 се изменя така:

„(2) Сертификатът по ал. 1 се издава по реда, определен в Закона за храните.“

§ 15. В Закона за защита на потребителите (обн., ДВ, бр. 99 от 2005 г.; изм., бр. 30, 51, 53, 59, 105 и 108 от 2006 г., бр. 31, 41, 59 и 64 от 2007 г., бр. 36 и 102 от 2008 г., бр. 23, 42 и 82 от 2009 г., бр. 15, 18 и 97 от 2010 г., бр. 18 от 2011 г., бр. 38 и 56 от 2012 г., бр. 15, 27 и 30 от 2013 г., бр. 61 от 2014 г. и бр. 14, 57, 60 и 102 от 2015 г., бр.59 и 74 от 2016 г. и бр.8 от 2017 г.) в чл. 82, ал. 1, т. 2 думите „хранителните стоки“ се заменят с „храните и материалите и предметите, предназначени за контакт с храни“.

§ 16. Законът влиза в сила от деня на обнародването му в „Държавен вестник“, с изключение на разпоредбата на чл. 76, ал. 1, т. 2, която влиза в сила от 22 февруари 2020 г.

Законът е приет от 44-ото Народно събрание на ..... 2017 г. и е подпечатан с официалния печат на Народното събрание.

ПРЕДСЕДАТЕЛ НА

НАРОДНОТО СЪБРАНИЕ:

(Димитър Главчев)